

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 6 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

III. év.

Budapest, 1899, péntek, január 20-án.

20. szám.

Fájó kérdések.

a) Két kérdés, vagy három, bántja most nagyon a magyar közvéleményt. Kettő? Száz is. Csak hogy ez a kettő, vagy három igen nagyon bántja.

Az az első kérdés, és a legfontosabb, hogy lesz-e béke? És erre nem tud feleletet senki. Még a „Magyarország” se, aki pedig mindent tud. Mert biztosnak csak annyi látszik, hogy nem lesz. Ezt pedig nem akarja mondani senki. Mint ahogy nem mondották Szegednek se (pedig lehettek, akik biztosan tudták), hogy menthetetlenül előnti a Tisza. Az illet nemcsak mondani, de még tudni se jó. Még aki bizonyosan tudja, az is eltagadja, vagy csak kerülgeti. „Reméljük, hogy az isten megóv ettől a csapástól!” Legfeljebb ilyeneket imádkoznak az emberek, akiket politikuskoknak csúfol a világ. De mondani, nem mondanak semmit. Senki se szeret Cassandra lenni.

Mi egy percig se bízunk a békében. Egy kis vakmerőséggel megmondhatjuk, hogy most se bízunk benne. Nem olyan kezekben láttuk a háborút, hogy bizhattunk volna a békességben. Nem olyan alapon indult meg a harcz, hogy remélhetünk volna a kiegyenlítést. Nem olyan kezek hozták a veszedelmet, amelyekről olajagat és áldást is lehetett volna várni. Aki okosan mérlegeli a békereményeket, sohase nézze az ország

békevággyát. Az bizonyosan megvan. A harczoló feleket kell nézni és a háboru motivumait. S ha ezeket néztük, mindig aggodalmas volt az arcunk.

Most már előttünk áll az ország második kérdése. A veszedelmesebb: ki akadályozza meg a békét? Ki lesz a vádlott, ha majd az ország számonkérő székét tart? Kit terhel a felelősség mindazért, ami van, és mindazért, ami lesz?

Az egyesült ellenzék kórusban zengi rá a feleletet: a kormány és a szabadelvű párt! A hatalom birtokosai, minden bűnnek forrásai, az erőszak képviselői, — igen, ők azok, akik a békét megakadályozzák. Milyen szánalmas, milyen bolond beszéd ez. Hát lehet a békének akadályozója az, aki nem is akarta a háborút? Az nem akarja a békét, aki hosszú időn keresztül békén türe, hogy oldalt és hátulról bökössék és lökdössék, csipjék és szurkálják és csak akkor védekezett a bántalmak és támadások ellen, amikor azoknak már nem bosszantó, hanem egyenesen gyilkos cselzetuk nyilvánvaló lett? Lehet-e mondani: józan észszel, hogy vérszomjas farkas az, aki egyebet se tett, csak védekezett; és csendes báránya az, akinek minden lépése és cselekedete egyenes vagy rejtett támadás volt?

Aki lapozgat és olvasgat belül az ujságban, fog találni egy nyilatkozatot; egy férfias, komoly nyilatkozatot, amelyet sok illusztris nevű férfi irt alá. Egy

nyilatkozat ez báró Bánffy Dezső miniszterelnök tegnapi beszéde ellen. Az ellenzéki férfaktól való, és komoly tiltakozás az ellen a bántó gyanúsítás ellen, hogy ők tették az első lépést a béke megkötése érdekében. — Pedig igaz volt a miniszterelnök mondása; szó se férhet hozzá, hogy igaz volt. A diszsidensek vetették föl a megalkuvás ideáját, kezdte gróf Andrássy Gyula és folytatta Szilágyi Dezső. Megmondhatjuk újra a neveket, mert ugyis tudja mindenki ebben az országban, s nem vád ez, de dicséret. Az ellenzék volt az, az egyesült, szövetkezett, vagy tömörült ellenzék, amely első sorban stipulálta a föltételeit, s erre csak válasz és ellenjavaslat volt, amit a kormány pontozatokba foglalt. Világos faktum tehát, elvitathatatlan, amelyhez szó se fér, hogy a tárgyalás iniciatívája az ellenzékéről indult meg. Persze ellenzéknek mondjuk itt a diszidenseket is. Mert ők mégse hermaphroditák, akiket az egyesültek hol maguknak reklamálnak, hol a szabadelvű pártra tolnak. Ők kiléptek, tehát nincsenek benn a pártban. Külön csoportta alakultak, külön címet vettek föl, saját politikát csinálnak. Ez egy külön párt, amelyet nézhetünk jó szemmel, vagy rossz szemmel, szeretettel, vagy haraggal, mondhatunk rá akármit; csak egyet nem: hogy a kormány pártja.

És ezek konstataciója után kérdezzük

Kutyakomédia.

A pusztáról jövők és friss történetet hoztam. Virágos Gergelyről, akiről kúna a tanácsok sokat lehet hallani. Ugy ismerik őt a pusztán, mint aki nem ijed meg az árnyéktól, sőt hiteles történet maradt felőle, hogy a Képlátó-csárdánál legénykorában három híres verekedő gulyást amugy istenigazában elagrabugyált. Innen ered a másik neve is, mely szerint háromerejű Gergelynek hívják.

De halljuk az esetet.

Bor mellett történt ez a hetvenkedés, hiszen tiszta dolog, hogy az ital a legrosszabb tanácsadó. De nem is lehet másképpen kívánni, mikor a parasztvírus van mérlegre vetve. Hol a törvénynek az a paragrafusa, a melyiket figyelembe lehetne ilyenkor venni?

Beszélik, hogy a legyőzött három legényt a kut mellett, a vályu közelében kiterítették. Se holt, se eleven nem volt már egyik sem. A kocsmáros vizet húzott a vályuba és onnan locsolgatta a markából a tehetetlen embereket.

Gergely az ajtó küszöbén állott nagykonokul és nézte a három halottat. Mert bizonyos, hogy halottaknak tartotta őket. Mutatja az is, hogy nem bátorkodott hozzájuk közelíteni. Az első pereczekben ostoba büszkeség feszítette a mellét, de most már, hogy a gyeppen heverték néma mozdulatlanságban, megszeppent tőlük. Gondolatokba mélyedt és el nem tudta képzelni, mi következik most?

A kutyája, mert volt egy piszkos szőrű, vékony kis állatkája, szagolgatta a három testet. Hol az egyiket járta körül, hol a másikat. Az egyik elvert legény, ahogy feküdt a

hátán, karját szétvetette a fűvön. Szaggatott volt az ingujja, a keze feje meg véres. A kutya megnyalagatta a véres kezét.

Gergely előtt úgy tűnt fel ez a látvány, mintha félálomban valami gonosz lélek játszanék vele. Indulni akart, de nem bírta ott hagyni a küszöböt, gyökeret vertek a lábai. A kutya néha melléje sompolygott és oda-dörzsölte az orrát a gazdája csizmaszárához. Gergelyt erre bosszuság fogta el s az állat felé rugott. Az visszament a három legényhez és kiváncsian nézte őket tovább.

A kocsmáros most valami zsákféle durva rongyot hozott elő s megdörzsölgette vele az egyik legény csupasz mellét.

— Kelj föl, hékás! mert ha elalszol, sohsem ebredsz föl többé! — mondta tréfás hangon és megemelte a legény fejét. Így tett a másik kettővel is. Közbe sokszor motyogott valamit:

— Ehun is egy ütés! Fájtosan oda eresztette a botot, Gergely!

Gergely még mindig csak egy helyben állott. Magabaszálva, töprengve bámúlt a kut felé és várakozott, hiszen majd csak fordul a dolog vagy jobbra, vagy balra.

Szerencsére hamar jóra fordult, mert ahogy megdörzsölgette, tisztára mosta a kocsmáros a legényeket, nagyot kiáltott:

— Szuszognak már, Gergely! Ne féltsd ezeket hé, hanem most már magadra ügyelj! Ezért kijár egy-két esztendő.

Azzal megtörölgötte a kezeit, ott hagyta a három éledező legényt, hadd szárita fel őket a szép őszi nap, majd csak talpra állnak estig, ha akarják.

Ez délelőtt történt, tíz óra után. Ne csodálkozzék azon senki, mert a pusztai legényeknek nincs szükségük az éjszakára, avégből, hogy mulassanak. Ha ráérnek, megkezdik kora reggelis végzik akkor, a mikor. Előre sohasem lehet tudni, még csak a napját sem. Bizonyos, hogy a verekedés végét szakítja a mulatságnak, kiváltképen olyankor, ha a legények egyik része a gyepra kerül. A másik résznek, az embervér láttára sehogy sem izlik aznap a bőr.

Gergely most már megindult az ajtóból. Bot nélkül, csak a szür volt vele. Arra vitvolna az utja a három legény felé, de megkerülte a csárdát és az ugarföldön ment ketresztül az országútra. A feje még gözölgött az italtól, a szemei is igen homályosak voltak. Egy-egy kiálló göröngyre nagyot botlott s rántott egyet a szürén, amely leakart a válláról csuszni. Melege lett a déli napsugaraktól, de izzasztotta a sok rossz ide-odatervegetés is. Arra gondolt, hogy ennek a napnak hosszú lesz az éjszakája. Bekerül a tömlőczbe s oda lesz a szép szabadság, elmarad az őszi szántás-vetés. Hirtelenében úgy tervezte, hogy kijátssa a törvényt, elbujdosik valamerre. De csak áttért a szelidebb megoldásra: ha rosszat tett, leüli.

Az országúton, a nagy porban lassan lépkedett a város felé. Egyideig az iménti tervnél maradt, hogy jelentkezik, elébe áll az uraknak bűnbánóan, lehajtott fővel. De ahogy elfutott előtte a mai történet, a három legény kihívó viselkedése, gyalázatos káromkodásra nyílt a szája és kezdett bízni a szerencséjében, hogy hátha elbujdoshat.

ujra, kérdezzük a legszélsőbb ellenségtől is, az Apponyi-párt híveitől: azok akarják-e minden lehető és elfogadható módon a békét, akik még azt a szimpla gyanút se hagyják magukon száradni, hogy ők tették meg az első lépést?

Bizony ez nagyon sajtáságos békeszeretet. Bizony nem lesz nehéz a választás, ha aktuális lesz a kérdés: ki akasztotta meg a békét?

És most már magától elénk áll a harmadik fájó kérdés: Mi lesz ezután? Mi történik, ha nem lesz béke?

Lehet, hogy Bartha Miklós hazárdulónak bélyegez bennünket, de mi ettől a legveszedelmesebb kérdéstől se ijedünk meg. Mi lehetne olyavalmi, ami rosszabb a mai állapotoknál? Jöhet-e olyan parlament, amely kevesebbet szolgál a hazának, mint a mostani? Jöhet-e olyan ellenzék, amely többet árt, mint a mai? Jöhet-e olyan obstrukció, amely több hasznos munkát akaszt meg, mint a Polónyié?

Szomorú, de ostobaság volna tagadni: az ország állapota ma olyan, hogy minden változás csak javulást jelenthet. Ott vagyunk, ahol már nincs mit rontani. Már nem keresünk se javulást, se megoldást, se kibontakozást, csak valami változást. Akárhogy legyen, csak máskép legyen.

Ez az egy szó ma a helyzet: más-kép. S erre nézve van egy nagy megnyugvásunk. A miniszterelnök szavai, amiket a főrendeknek tegnap mondott. Ők talán szundikáltak, mialatt mondta, mi ébren voltunk. Ezek a szavai:

— Ha nem találjuk meg a kibontakozást — amit Isten ne adjon — a kormány akciója akkor is az alkotmányos keretekben, a törvényes formákban fog tovább menni, azzal az igyekezettel, hogy helyreálljon a rend, hogy helyre-

álljon az alkotmányos élet lehetősége, mert úgy tartjuk, hogy a legfőbb és legjelentősebb kérdés a dologban, hogy Magyarország alkotmánya, közjoga meg ne inogjon.

Igenis, ez a legfőbb kérdés. És nem az, hogy ki kezdte a békét?

A politikai helyzet.

Ha betegről szólna a napi jelentés, mint ahogy tényleg nem betegről szól, csak annyit kellene mondanunk, hogy az állapot változatlanul rossz. Ma ugyan nem volt se technikai obstrukció, se főrendi ribillió, de ez nem jelent semmit. Holnap már megint lesz. Mind a két helyen folytatják, amit tegnap nem egész dicstelenül abbahagytak.

Egyes lapok ma azzal hizelegtek olvasóinknak, hogy meglehetősen részletességgel, de sokkal kevesebb hűséggel leközölték a kormány békeföltételeit. Ezeknek a lapoknak holnap is nagyon terjedelmes helyzetudósításuk lesz, mert illendőképen meg fogják czáfolni mai jelentéseiket.

A szabadelvű pártkörben ma arra a jelentésre, hogy a kormány rettenetes revíziót követelt a házszabályok terén és kivánságait a klotür behozatalán kezdte, bemutatták a pártkör tagjainak a kormány javaslatát a házszabályok módosításáról. S ez a javaslat nagyon megnyugtatta a párt legbékülékenyebb elemeit is. Klotürrel ebben szó sincs, még csak a legtávolabbról se. A szólás-szabadság érintetlen marad, s minden változás csak a technikai obstrukció ellen való védekezést czélozza. Ugyanazt, aminek a szükségét még a technikai obstrukció vezetői is méltányolják. — Ennyi az egész revízió.

A nap soványka eseményeiről egyébként ezek a jelentések adnak számot:

(A pártközi értekezlet.)

Azok a képviselők, akiket az ellenzék a békeföltételek megállapítására kiküldött, ma délelőtt tíz órakor ismét összeültek a képv-

selőház első számú bizottsági termében Kossuth Ferencz elnöklésével, hogy a kormány részéről felajánlott béke-ellenpontokról tanácskozzanak. A vita nagyon élénk volt, különösen mikor báró Bánffyknak tegnapi főrendiházi beszédéről volt szó. Délben tizenkét órakor Szilágyi Dezsőt is meghívták a konferenciára és Szilágyi el is ment. A konferencia eredményét egyelőre titokban tartják. Két óra felé fejezték be a tanácskozást, és megállapodtak abban, hogy holnap délután négy órakor ismét találkoznak. Az ellenzék megállapodásai és a kormány békeföltételei valószínűleg hét-főn kerülnek nyilvánosságra.

(Az egyesült ellenzék nyilatkozata.)

Az ellenzéki pártoknak a békétárgyalások vezetésére kiküldött megbízottjai a következő nyilatkozatot teszik közzé:

„Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ur a főrendiház tegnapi ülésében a parlamenti helyzetről nyilatkozván, többek közt a következőket mondta:

„Az utolsó időben azonban az ellenzéki egyesült pártok részéről bizonyos tranzakció iránt tételtet javaslat”; továbbá:

„tekintve a komoly helyzetet és tekintve azt, hogy súlyt fektetünk arra, miszerint Magyarországon az alkotmányos kormányzat lehetősége még elvi áldozatok árán is biztosítható, ezen tranzakcióba belemertünk”.

A történetek ezen előadása szerint a folyamatban levő tárgyalásokat az ellenzék kezdeményezte volna. Ezzel szemben kötelességünknek tartjuk a nyilvánosság előtt konstatálni, hogy sem az ellenzék a maga összességében, sem annak egyetlen pártja sem tett ebben az irányban bárminemű kezdeményező lépést, hanem igenis a kormány volt az, mely báró Bánffy Dezső és miniszter társai utolsó előtti bécsi útja folytán, gróf Andrassy Gyula, gróf Csáky Albin és Szilágyi Dezső urak közvetítésével az ellenzéki pártokat felhívta, hogy adják elő azokat a módosításokat, melyek szerintük a parlamenti tárgyalások nyugodt és sikeres lefolyásának biztosítására alkalmasak volnának. Csupán a felszólításnak tettek eleget az ellenzéki pártok, midőn az alólírottakat megbízták, hogy nevükben, a pártértekezletek jóváhagyásának fentartásával, a

De a lábai csak vitték a város felé s már elérte a beltelkek kertjét is. Itt újra megszólalt benne a becsületesség. Ismerte is egy keveset a törvényt, tudta példákából, hogy az önként jelentkezőnek enyhébb a büntetése. Ő hát előáll, leecseteli a dolgot úgy, ahogy volt. És a törvénylátó urak majd enyhítőnek betudják, hogy a czivódást nem ő kezdte, hanem a másik három, meg hogy ő nem akarta agyonverni egyiket sem, csak épen kevéssé megtapogatni.

Látrivaló, hogy Gergely uram bizott tökéletesen a legények fölépülésében. Ebbe mégis belenyugodott. Így kell lenni, azt hozza magával a becsület, hogy kiállja a büntetést.

Bizony szerencsétlen nap ez!

Már beérkezett a városba s ahogy lassan handukolt, szinte mondogatta magában a szavakat, melyekkel elő fog állni a kapitányi hivatalban. Nem a házak alatt ment, hanem a szekérron, a koczkakövekkel kirakott utca közepén.

Délután két órára járt már az idő, a veres torony harangja épen megkondult. Gergelyt, maga sem tudta miért, de a közeli erős harangszó dühbe hozta, kiverie a fejéből a békésebb gondolatokat, helyette odakergette a vért. Megállott, talán azért, hogy még nem lesz késő visszafordulni és menni, amerre lát.

A háta megertt kullogott a kutyája, a kis piszkos, lompos szőrű Csóri. Felnézett a gazdájára, illő távolságban ő is megállván. Gergely amint megpillantotta az állatot, megint maga előtt látta a három embert véresen, kinyújtózkodva, összeszaggatott ruhával a kut mellett a gyepen. A kutya szaglászsa a tes-

tüket, végig is nyalja egyiknek a véres kezét.

Feléje rugott az állatnak, haragra lobbanva. A kutya odébb húzódott és letelepedett egy fa árnyékába.

— Nye, haza, te fertelmes! — szolt rá a fogai közül Gergely. De csak hiába.

Erre dühbe borult, a fához sietett, megfogta a vinnyogó állatot és olyat szoritott a nyakán, hogy majd kilökte szegény a nyelvét. Azzal hat-nyolcz lépésnyire tovább vitte a szekérron hajlásába, ahol hamarjában egy kanálissal vett észre.

Az utcán járó-kelek megállottak és bámulták a parasztot. Ugyan mit akarhat?

Gergely tétovázás nélkül felrántotta a kutyát s azzal dühösen rácsapta a rostélyt. Valami ocsmány szavakat is dörmögött hozzá, de mikor meghallotta, hogy a bámész városi nép rákiabál, odébb sietett.

Miért tehetette Gergely ezt az indokolatlan barbár dolgot? Senki sem tudná megfejténi. Még a többi pusztai ember sem érti ezt az észjárást. Nincs mit szólni hozzá, oktalan tett volt. Sokan találgatták is és a sok közül még tán az öreg Bagoly András, a csordás, legközelebb járhatott a valóhoz, amikor ilyenformán vélekedett:

— Ha mireg lakozik az emberfiában, nem ura a tettinek!

Nagy igazság, rá lehet huzni erre az esetre is.

Ahogy ott hagyta Gergely a kanálissal, ment egyenesen a kapitányságra. Sokáig várt, míg rákerült a sor, végre kivallatták, leszidták, egyik épületből a másikba hurcolták,

mindenütt durván bántak vele s kapott egy hónapot, amit illő békeséggel ki is töltött.

Azalatt a három legény szépen helyreállott, el is felejtette az esetet. Így szokás ez a pusztai emberek között. A legényvirtus sebeit a felejtés irjával kell borogatni s megbocsátani a győztesnek.

A kiszabadulás napján korán hajnalban meg is indult mind a három a városba s oda álltak a városháza nagy oszlopai alá, hogy ott kivárvák Gergelyt.

Tizenegy óra körül eresztették ki. Nem igen beszélgettek a találkozáskor. Miután a hazatérőt egy korty pálinkával megkinálták, együttesen megindultak a tanyák felé. Gergely nagyon szótalan volt, töprengő hangulatban szemei mindig a messzeségbe előre néztek. Valami járhatott a fejében. Letérvén a veres torony melletti utcába, Gergely kilépett a többi közül s odament a kanálislyukhoz. Felemelté a vasrostélyt, leguggolt, hogy jobban lásson és belenézett a sötétségbe. Nem látott semmit.

— Azt hittem, hogy még itt lesz! — szolt meg komolyan, szinte sajnálkozva s újra belenézett a lyukba.

A három legény nem értette a dolgot. Nem is kérdezték, pedig lett volna rá idő, míg tovább folytatták utjukat.

A tanya felé közelítve, kutyaugatás fogadta Gergelyt. Csóri szaladt elibe, farkcsóvalva, vihogva, a kis rongyos állat, amelyiket egy hónappal ezelőtt a kanálisba eresztett. Háromerejű Gergely lehajolt az állathoz s miközben simogatta, így szolt a többi legényhez:

— Igen fájlaltam volna, ha a kanálisba belevész. Lovász János.

czélhoz vezető pontozatokat formulázzák meg és ezek alapján tárgyalásokba bocsátkozzanak.

Apponyi Albert, Kossuth Ferencz,
Horánszky Nándor, Molnár János,
Polónyi Géza, Rakovszky István,
Bartha Miklós, Kiss Albert,
Szentiványi Árpád, Hentaller Lajos,
Tóth János,
Györfy Elek, sk. sk.

Erre a nyilatkozatra a „Budapesti Tudósító” ma este a következő választ közli:

Az ellenzéki pártoknak a béketárgyalásokban résztvevő kiváló tagjai ma közös nyilatkozatot tesznek közzé, amelyben tiltakoznak báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek tegnap a főrendiházban tartott beszéde ama passzusa ellen, amelyben a miniszterelnök a parlamenti helyzet fölött az megindult főrendiházi tanácskozás időszerűtlen voltát azzal okolta meg, hogy „az utolsó időben az ellenzéki egyesült pártok részéről bizonyos tranzakció iránt tételt javaslat.”

A tiltakozásnak nyilvánvaló célja az, hogy az ellenzéki pártok részéről visszautasítsák az a feltevés, mintha a béketárgyalások kezdeményezésétőlük eredt volna.

Illetékes helyről fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy — miként báró Bánffy Dezső tegnapi beszéde illető passzusának egész tartalmából is kitűnik — a tiltakozást aláírt ellenzéki urak részéről kétségtelen jóhiszeműséggel félreértett passzus nem a béketárgyalások kezdeményezésére, hanem a béketárgyalások megkezdése után tett és tárgyalás alapjául szolgáló javaslatra vonatkozik.

A béketárgyalások kezdeményezését sem báró Bánffy Dezső, sem senki az országban, aki a dolgokat figyelemmel kíséri, nem tulajdoníthatja az egyesült ellenzéknek, mert hiszen közismert, nyilvánvaló tény, hogy a most folyó tárgyalásokra az impulzus a szabadelvű pártból kilépettek köréből eredt és azokat névszerint is gróf Andrássy Gyula kezdeményezte.

(Az ellenzék hangulata.)

Az ellenzéki pártoknak a békébe vetett reménye mindinkább alább száll, az elkeseredés ellenben nőttön nő. Ma este már annyira harcias volt a hangulat az ellenzéki pártkörökben, hogy nyíltan kárhóztatták a megbízottak titkolózását.

— Semmi értelme sincs többé a titoktartásnak — mondották többen úgy a nemzeti párt, mint a függetlenségi párt tagjai közül — a kormány a békét nem akarja (?) és csupán az a szándéka, hogy időt nyerjen a képviselőválasztás előkészítésére. Erre pedig nekünk segítségét nyújtanunk nem szabad. Ezért volt hiba titoktartást fogadni.

Ami magát a béketanácskozásokat illeti, megbízható forrásból értesülünk, hogy néhány lapban téves formában jelentek meg a kormány feltevélei; de bizonyos az, hogy az ellenzék úgy a kiegyezés kérdésében, mint a házszabályok módosítását illetően a kormány propeccióit elfogadhatatlannak tartja. A házszabályok módosításából ugyan a kormány kihagyta a klotürt, de ahelyett az angol parlamentben divó vitabezárási módozatot követeli. Erre nézve pedig az ellenzék egyszerűen utal arra, hogy óriási a különbség az angol és a mi parlamenti viszonyaink között. (Az ellenzék nem is tudja, hogy milyen óriási!) Az ellenzéki megbízottak válasza egyébként még sem lesz ridegen visszautasító, mert módot akar nyújtani a kormánynak arra, hogy kiegyenlíse azokat az ellentéteket, amelyek ma a kormány és az ellenzék álláspontja között vannak. A kiküldöttek holnap délelőtt tíz órakor folytatják a tanácskozást s ekkor szövegezik meg válaszukat, melyet a disszidensek még holnap délután közölnek a kormánynyal. — Hogy az ellenzék mennyire nem bízik a kormány béketörekvésében, leginkább bizonyítja az, hogy a függetlenségi párt hétfő délutánra értekezletet hívott össze, amelyen a béketanácskozás tárgyában állást

foglalni készül. A párt tagjai ugyanis felszólították a kiküldötteket, hogy a titoktartás kötelezettsége alól mentessék fel magukat. A kiküldöttek különben még ezután is mindent elkövetnek arra nézve, hogy a tanácskozás esetleges megszakításáért a felelősség őket ne terhelje.

(A holnap ülés.)

A képviselőház holnap ülése csendes lesz és újból folytatják a névszerinti szavazásokat. Úgy értesülünk, hogy Madarász korelnök a főrendiház tanácskozásaira való tekintettel az ülés elnapolását fogja indítványozni.

(A főrendek föllirataról.)

A felhivatalos bécsi „Politische Correspondenz”-nek írják Budapestről:

Az a felirat, amelyet gróf Széchenyi Imre és társai a főrendiházban nyújtottak be, abban a kérelemben kulminál, hogy ő felsége alkotmányos jogait akként gyakorolja, hogy az alkotmányos állapotok mielőbb helyreállítsanak. Figyelemre méltó, hogy ez a felirati javaslat, amely a kormány ellen irányuló megnyilatkozás, a Bánffy-kabinettel szemben fenforgó ellentétet az uralkodóhoz intézett kérelem fönt említett formájában juttatja kifejezésre. — Hír szerint az volt eredetileg a szándék, hogy a föllirati javaslatot élesebb hangon tartsák; nevezetesen föl akarták venni eleinte a föllirathoz a vádak, amelyek az obstrukcionista beszédekből már eléggé ismeretesek. De végül az elfogás győzött, hogy a szenvedélyes és nagyobbbrészt be nem bizonyított vádaknak ilyen ismétlése a legelősebb ellentétben állana a főrendiház hagyományaival és szellemével és hogy ez az élesebb hang a tradíciók és a tekintély őrzőinek körében nem találna visszhangra. Az ellenzéki főrendeknek a főrendiház ülését megelőző értekezletén rámutattak arra is, hogy az ellenzéki megnyilatkozás kiméletes formájának mindenesetre több kilátása van arra, hogy a főrendiházban nagyobb számú szavazatot kapjon. Ezzel a taktikával el is érték azt, hogy sikerült némelyeket megtevesztetniök. Így gróf Zichy Nándor is mai nyilatkozatában az akció valódi célját és jellegét teljesen félreismerte. A föllirat sorsa mindazonáltal nem kétséges. A főrendiházban előreláthatólag nagy többséggel elfogják határozni a napirendreterést. Sőt — mint értesülünk — még a disszidensekhez hajló főrendek közül is sokan tartózkodni fognak a szavazástól, mert abból a meggyőződésből indulnak ki, hogy a főrendiház hivatásával ellentétben áll az, hogy a trón előtt, mint az obstrukcionista szöveggestársai jelenjenek meg, vagy pedig a koronáról föltételezzék, hogy különös előzenységével diadalra juttassa a képviselőházban fölmerült szélső irányzatokat.

Prognózis.

A békére való kilátások, mint az előző tudósításokból kivehető, ma még jobban megcsappantak. Mint téli időben a Duna, most a reménység is rohamosan süllyed a null-pont felé. Számokban a helyzet így áll:

Békekilátások:

Tegnap	Ma
(január 18.)	(január 19.)
24%	2%

KÜLFÖLD.

Anglia külpolitikája. Wolwerhamptonból jelentik, hogy Chamberlain gyarmatiügyi miniszter a tegnapi beszéde során a Fashoda-ügy megnyugtató elintézéséről is beszélt. Azt a reményét fejezte ki, hogy Anglia állását az egész Nilus völgyében a jövőre nézve teljesen megtámadhatatlannak fogják elismerni.

Megemlékezett továbbá más esetekről, amelyek igazoltatást kellettek Franciaországban, így a Niger-kérdésről és a sanghaji francia telep kiterjesztésére vonatkozó követelés visszavonásáról. Ezzel kapcsolatosan megjegyezte a miniszter, hogy nagyon örül a befolyásos francia államférfiak és

hirnapok ama nyilatkozatainak, amelyek azt hangoztatják, hogy ezt az alkalmat meg kell ragadni a két ország között surlódást okozó valamennyi többi kérdésnek barátságos rendezésére. Ha a francia nép s a francia kormány ezt kívánja, akkor az angol nép fele utnál is tovább megy elébe.

Azután a párisi sajtónak az ellen a része ellen fordul a szónok, amely Angliát harcvágyónak mondja. Anglia gyűlöli a háborút. Madagaszkár és Uj-Foundland kérdése még mindenesetre elintézetlen. Madagaszkárt illetően az angol kormánynak az a nézete, hogy itt hűségsegés történt. Ünnepiesen elvállalt kötelezettségeket semmibe sem vettek és kijátszottak. Angliát szerződéses jogoktól fosztották meg. A brit kereskedelem ezáltal nagy kárt szenvedett. Amíg ezt a kérdést nem rendezik, mélyeséges bosszúság marad az angol nép szívében. De a kormány hiszi és reméli, hogy ez a kérdés mind a két országra nézve elfogadható alakban fog elintéződni. Az új-foundlandi kérdésben előfordult tények, mondja továbbá Chamberlain, tipikus példáját mutatják annak a rosszindulatú politikának, amely szemléltomást arra törekszik, hogy szerzőjének a lehető legkisebb hasznot szerezzen, de másnak a lehető legnagyobb kárt és bosszúságot szerezzen.

A nyílt ajtó politikája a német gyarmatokon elő fogja mozdítani virágzásukat. Anglia féltékenység nélkül nézi e gyarmatok terjedését s szívesen látja Németország és az Egyesült-Államok közreműködését. Azt hiszi, hogy Anglia anélkül, hogy túlságosan szangvinikus volna, bizhatik Németország és az Egyesült-Államok hozzájárulásában és közreműködésében, amidőn általánosan el akarja fogadtatni ezt az alapelvet, amelynek olyan nagy jelentőséget tulajdonít.

A párisi „Havas”-ügynökség azzal a kijelentéssel, hogy közleményének nincs felhivatalos jellege, a következőket közli: Tegnap Londonban tanácskozás folyt Cambon francia nagykövet és Salisbury márk között. Másfelől Delcassé külügyminiszter is fogadta tegnap Monson angol nagykövetet. Ezekből az értekezletekből azonban korántsem tűnik ki, hogy megváltozott a helyzet, amely állandóan tárgya a francia kormány komoly fontolgatásának.

A Reichsrath ülése.

Az osztrák képviselőház mai ülésén néhány magyar ellenzéki képviselő is jelen volt, akik a karzaton érdeklődéssel hallgatták az obstrukciós ülés lefolyását. Az ülés azzal kezdődött, hogy Gross tiltakozott a házszabályok helytelen magyarázata ellen; aztán indítványt tett a múlt ülés jegyzőkönyvéhez s erről névszerint való szavazást kért. Mások is jelentéktelen indítványokat nyújtottak be, melyekről névszerint való szavazást kívántak. A Ház délután három óráig három névszerinti szavazással szórakozott el.

Hoffmann Ferencz, Kaiser, Heeger, Herzmanski, Türk és társaik sürgős indítványt adtak be gróf Bylandt-Reydt közoktatásügyi miniszter vád alá helyezése végett a troppai cseh államgimnázium igazgatójának kinevezésénél követelt eljárása miatt, rámutatván arra, hogy a troppai cseh magángimnáziumnak a 14. szakasz után történt államosítása alkotmányosértés, mert ez intézet fölltartása maradandó terhet ró az államkincstárra.

Schönerer, Iro és társaik indítványt nyújtottak be az iránt, hogy az egész minisztérium helyettesek vád alá a múlt év december 28. és 30-án a tizenharmadik szakasz alapján kibocsátott császári rendeletek miatt.

Schönerer a cseli lapoknak megczafolatlanul maradt ama jelentése miatt interpellál, hogy a kormány Morvaország és Szilézia tartományi hatóságait szigorúan utasította, hogy az ugynevezett nyelvi egyenjogúsághoz a legszorosabban alkalmazkodjanak és a nyelvrendeletek megtartása fölött oly szigorral őrködjenek, mintha az törvény volna.

Az elnök délután három órakor berekeszteti készül az ülést.

Rieger (szociáldemokrata) ismétli azt a mult ülésen tett indítványát, hogy a sajtóügyi bizottság negyvennyolc óra alatt tegyen jelentést a hírlapbélyeg megszüntetésére vonatkozó javaslatokról és ez a jelentés a legközelebbi ülés napirendjének első tárgya legyen.

E körül hosszabb vita támad. Gróf Dzieduszycki, a sajtóügyi bizottság elnöke, Rieger indítványának sürgős tárgyalása ellen szólal fel, mert nem egyszerű tüntetésről van szó, amelyet a szociáldemokraták rendezni akarnak, hanem a sajtótörvény valóságos reformjáról. Ha a parlament nem akarja magát és az államot a legnagyobb veszedelmekbe sodorni, más dolga is van, mint amit a legutóbbi időben tett. (Helyeslés jobbról.)

Kaiser (német néppárti) azt mondja, hogy a miniszterek vád alá helyezése előtt új tárgy nem tűzhető napirendre. Indítványozza, hogy a sajtóügyi bizottság jelentése a miniszterek vád alá helyezéséről szóló indítvány után tűzessék napirendre.

Daszynski (szociáldemokrata) azt mondja, hogy a mostani opposzió csak a parlament gyors elnapolására és a 14. szakasz uralmára vezet. Pártolja Rieger indítványát.

Schönerer (német nemzeti) azt indítványozza, hogy a legközelebbi ülés holnap legyen és napirendjére a miniszterek ellen tett vádindítványokat tűzzék.

Kaiser újra hangoztatja, hogy az újságbélyeg megszüntetésének, hármilyen sürgős is, háttérbe kell szorulnia a németek nemzeti követelése előtt.

Berner (szociáldemokrata) Rieger indítványát pártolja. Beszéde alatt összeszólalkozás támadt Schrammel és Wolf között. Schrammel oda kiáltotta Wolfnak: „Gyári forintok! Gyűjtőpersely!” Wolf visszakiháltott: „Gazember! Rágalmazó!” (Nagy nyugtalanság.) E kedélyesség után folytatták a „komoly” tárgyalást.

Dr. Gross (német haladóipárti) azt mondja, hogy pártja felfogása szerint elsősorban a nemzeti ellenségek támadását kell visszaverni.

Mintán még Türk és Stojalowski képviselők beszéltek, Daszynski felszólítja a baloldalt, hogy taktikai okokból is szavazza meg Rieger indítványát, mert mihegyt gróf Thun a magyarországi helyzet tisztulásával szabad kezét nyer, rögtön hazaküldi a parlamentet. Ezután a Ház elvetette Schönerer és Rieger indítványát, amivel Kaiser indítványa is tárgyalanná vált s így az elnök javaslata vált határozattá, amely szerint a legközelebbi ülés kedden lesz a mai napirend folytatásával.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, január 19.

Walsin-Esterházy a mult éjjel tizenkét órakor Rotterdamból az északi pályaudvaron megérkezett. Igen sok újságíró és rendőr várta s amazok valóságos ostromolták kérdéseikkel, de Walsin kijelentette, hogy ez idő szerint még nem válaszolhat kérdéseikre; csak annyit mondott, hogy a semmitőszék előtt beszélni akar. Walsin alig lehet megismerni; teli ősz szakált visel és most még betegesebb színe van, mint azelőtt. A semmitőszék még ma ki fogja hallgatni. Hir szerint Walsin arra a főkérdésre, hogy ő írta-e a bordereant, azt fogja válaszolni, hogy ő ennek az iratnak a szerzője s hogy azt főlebbvalóinak, Sandherr ezredesnek és Henry alezredesnek parancsára írta.

Páris, január 19.

A „Libre Parole” közli azoknak a tanuknak a névsorát, akikre Henry özvegye, Reinach ellen indított pörében hivatkozott. A tanúk száma igen nagy. Közöttük vannak: Zadok Khan nagyrabbi, Chanoine, Thomassin, Duchesse és Renouard tábornokok, továbbá Cavaignac, Rochefort, Lebrun-Renaud százados, Prevost de Launay szenátor, Lemaître, Coppée, Brunetiére akadémikusok, Lasies Dujardin-Beaumont, De Mun képviselők és Bolhomme, Varinard és Couard irászakértők, továbbá Déroulède, Bouvalot és mások.

Páris, január 19.

A „Gaulois” szerint a büntetőtanács néhány nap óta igen behatóan foglalkozik azokkal az össze-jövetelekkel, amelyeken Dreyfus Brüsszelben, állítólag, több külföldi attaséval találkozott.

A „Gazette des Tribunaux” jelenti, hogy a semmitőszék tegnap Toyssonier, Charavy, Couard, Varinard, Pelletier, Bolhomme és Gobert szakértőket és azután Bertillont hallgatta ki.

Páris, január 19.

A szenátus mai ülésén Chamaillard (jobb-párti) amiatt interpellált, hogy miért késik az ité-lethozatal a Picquart-ügyben és szemére vetette a semmitőszéknek, hogy pártját fogja Picquartnak. Felhívja az igazságügyi minisztert, hogy a semmitőszék eljárását siettesse.

Girard azt kívánja, hogy a semmitőszék nyugodtan folytathassa munkáját. A bírói kart nem szabad sértésekkel illetni.

De Lonay (jobbpartí) gyakori közbeszólásoktól kísérve igen tüzetesen szól a Beaurepaire-ügyről és megtámadja a semmitőszéket. Megrójjá a revízió híveinek eljárását s a tudós comunardok és panamisták közt kötött szövetséget és végül felhívja a kormányt, hogy legyen erélyes.

Girard békéltető szellemben szól.

Lebret igazságügyi miniszter a hatalmak megosztásának elvére utal és azt mondja, hogy a kormány beavatkozása csak növelné a zavart. A semmitőszék az ügy különböző fázisaihan nem mutatott semmiféle késlekedést és a kormány-nak be kell várnia az itélethozatalt. A miniszter azt hiszi, hogy Beaurepaire azért mondott le, mert nem tanusítottak elég engedékenységet vele szemben. Ő levélben szólította fel Beaurepaire-t, hogy nyilatkozzék; de Beaurepaire ezt nem tette meg. A miniszter nem tehető egyebet, hanem elfogadta Beaurepaire lemondását, mert erővesebb intézkedéssel csak az agitációt növelte volna. Lebret kijelenti végül, hogy az ügynek véget kell vetni és kéri, hogy tartsák tiszteletben a hatalmak megosztásának elvét. (Helyeslés.)

Lejdet határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a szenátus helyesli a kormány kijelentéseit és tiszteletben tartja a hatalmak megosztásának elvét.

Lebret igazságügyminiszter hozzájárul a határozati javaslathoz, mire 212 szavazattal 28 ellenében elfogadják.

Ezután az ülést bezárták.

TÁVIRATOK.

Kihallgatások a királynál.

Bécs, január 19. A király ő felsége gróf Széchenyi minisztert ma délelőtt, gróf Goluchowski külügyminisztert pedig délután külön-külön kihallgatáson fogadta.

Az osztrák bor.

Bécs, január 19. Az osztrák borkereskedők egy küldöttsége ma báró Dipauli kereskedelmi miniszternél járt avégből, hogy egy új bortörvény alkotására bírja, amely a borkereskedelemnél üzött visszaéléseknek elejét vegye. A miniszter válaszában kijelentette, hogy az osztrák bor jó hírét meg akarja védeni, de egyelőre még nem tudja, hogy mily nehézségek fognak egy, minden irányban igazságos bortörvény megalkotása elé gördülni.

A horvát tartománygyűlés.

Zágráb, január 19. A költségvetés folytatásos tárgyalása során ma elsőnek Szekulics szólalt föl. Abból indult ki, hogy a fölirat a nemzeti-párt programjánál a nemzeti jólét előmozdítását tűzte ki. Ellenzi a paraszti birtok oszthatatlanságát és a paraszti birtok megterhelésének tilalmát. Utána a koalícióipárti Vrbanics beszélt a költségvetés ellen. Helyesli, hogy a nép jólétének emelésére töreksszenek, de ezt a rossz közigazgatás miatt kivihetetlennek tartja. Részrehajlónak mondja a bán-kreatta közigazgatást, mely még a magánügyekbe is beavatkozik. Dr. Amrus kérdezi a jobboldaltól, hogy miért nem mer résztvenni a vitában? A költség-

vetés egyes tétéleivel foglalkozva, sokalja a hivatalnokok szaporítását, amit a túlzott bürokratizmus jelének tart. Végül még dr. Mazzura szól a költségvetésről és egyes hatóságok közigazgatását bírálta.

Porosz granátosok Magyarországon.

Bécs, január 19. A Ferencz császár nevét viselő porosz gárda-gránátos-ezred tisztiküldöttsége január 21-én Budapestre és onnan Kassára utazik, hogy az I. Vilmos császár nevét viselő 34. gyalogsági ezredet meglátogassa.

Orosz tiszték Bécsben.

Bécs, január 19. A Kexholm-féle orosz testőrgaránátos-ezred tisztiküldöttsége ma délután ideérkezett és a Burgba szállt.

Feloszlatott lengyel egyletek.

Boroszló, január 19. Az itteni egyetem rektora a közoktatásügyi miniszter rendeletére tudatta a „Konkordia” és a „Felső-sziléziai lengyelek egyesülete” című lengyel egyetemi egyesületek elnökével, hogy a kormány a két egyesületet feloszlatta.

Kolumbusz hamvai.

Madrid, január 19. A „Giralda” hajó Kolumbusz hamvaival Sevilleba érkezett és a parton levő ütegekkel üdvözlő lövéseket váltott. A hajó fogadására megjelentek a hatóságok képviselői is. A székesegyházban, ahová a koporsót a sirbolt elkészültéig viszik, gyászisten-tisztelet volt, amelyen nagy közönség vett részt.

Tanulmányut Kelet-Ázsiába.

Bécs, január 19. Az osztrák kereskedelmi minisztérium ma értesítette a kereskedelmi kamarákat, hogy Mauthner István, a Mauthner Izsák-czég főnökének fia, az „Elisabeth” hadihajóval Kelet-Ázsiába ment, hogy ott szerzendő tapasztalatai alapján az osztrák kivitelnak ide való kiterjesztését lehetővé tegye.

Feloszlatott diákegyesület.

Bécs, január 19. A sziléziai német diákok „Oppavia” nevű egyesületét, alapszabályszerű hatáskörének áthágása miatt, hatóságilag feloszlatták.

Jezsuiták kiutasítása.

Róma, január 19. A „Correspondenzia Verde” a következőket jelenti: Reggio és Bovio képviselők nyomban a kamara összeülése után azt fogják indítványozni, hogy a jezsuitákat utasítsák ki s hogy csak a rend fejét tőrjék meg egyelőre Olaszországban.

HIRÉK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— A román trónörökös Budapesten. Ferdinánd román trónörökös és neje Bukarestből jövet ma Budapestre érkeztek. A nyugati pályaudvaron Margaritescu román alkonzul a feleségével, Arnold bécsi román konzul és Borucia konzulatusi titkár fogadták. A trónörökös-pár rövid ideig beszélgetett a fogadására megjelent urakkal, azután beazállott a bécsi gyorsvonatba, amelylyel Gänzensdorffon át Gothába utazott.

— A trónörökös és a bécsi magyarok. Estei Ferencz Ferdinand főherceg, mint a bécsi magyar egyesület védnöke, ma igen szívesen fogadta Záporj-Regenhardt Ferenczet, az egyesület elnökét. Ez az egyesület szerencsekívánatait tolmácsolta az újév alkalmából és egyuttal jelentést tett az egyesület mostani állapotáról. A főherceg meglepéddel vette tudomásul, hogy az egyesület törzsvagyona, amelynek kamatait szűkölködő magyarok segélyezésére fordítják, a mult évben több előkelő alapító tagnak, a hercegprimásnak, a kalocsai érseknek, báró Fejérváry miniszternek, gróf Széchenyi Manó miniszternek stb. belépése és egyéb adományok által örvendetesen gyarapodott.

— Egy alispán halála. Lugosról táviratozzák hogy Lítsek Béla, Krassó-Szörény vármegye alispánja, ma, ötvenéves korában, meghalt. Az elhunyt tizenkét évig volt alispán és nagy köztiszteltetésben állott.

— Szilágyi Sándor utóda. Szilágyi Sándornak, az Egyetemi könyvtár nemrég meghalt igazgatójának utódját az egyetemi tanács legközelebbi ülésén fogja kinevezni. Az új igazgató kinevezéséig dr. Máthé Sándor első ór intézi az igazgatói teendőket. Szilágyi Sándornak az Egyetemi könyvtárépületben levő lakását, mely most zárva van, szombaton kinyitják. Ugyanakkor bontják föl a régrendeletét is.

— A honfoglalók sírjai. Daray Kálmán, az országos régészeti társulat igazgatója, 17-én kezdte meg ásatásait Zala-Szántón, a községi területen levő, negyvennél több halomsírral. Ezek azok a halmok, melyeket a községben élő százados legenda a honfoglaló vezérek sírjainak tart. Az kétségtelen, hogy e hely pogány magyar sírokat rejt magában, tanúságot tesz erről a múlt hehekben lelt lovas sír, mely a honfoglalás korát jellemző zablát és kengyeleket tartalmazott. E tárgyakat Nagy Vincze zala-szántói földbirtokos Daray Kálmán sümegi muzeumának ajándékozta. Ha a halom-sírok egyike ép lovasontrázat és a honfoglalás korát jellemző mellékleteket tartalmaz, Daray kiküldi a párisi kiállítás magyar hadtörténelmi osztálya számára.

— Az újszentannai zendülés. Aradról táviratozza tudósítónk: Az újszentannai agyonlőtt zendülőket ma boncozták fel; mire mind a négyet eltemették. Az izgatók tüntetően vonultak ki a temetőbe, de a katonaság szétoszlatta a tömeget fegyveres beavatkozás nélkül. Csodálják, hogy a kolompások nagyrésze szabadon jár, kik pedig a kaputásokat agyonveréssel fenyegetik. A Bauernverein igazgatója most már kétségtelen. Most a jegyzőt támadják, ki lemondani készül. Schöller bírójelölt feleségét a Bauernverein híveivel küldötte, hogy rá ne valljanak. Holnap Aradról kérnek a gyorsabb leboncolás érdekében vizsgálóbíró.

Müller Józsefnek, az izgatók egyikének, annak idején felajánlották a másodbírói állást, mit visszautasított azzal, hogy a Bauernverein tagjai agyonverik, ha egyedül jut be az előjáróságba a többi nélkül. Müller attól tartott, hogy ma éjjel letartóztatják, miért féltelmében este felakasztotta magát s mire rátaláltak, már halott volt. Az izgalom a községben ismét felújult; azzal fenyegetőznek, hogy ha a katonaság elmegy, a kaputásokat emberket agyonverik.

— Egy magyar tengerész kétértelmű. Az Algiréből Fiuméba jövő „Szent László” nevű magyarhajó tisztjei a múlt évi decemberben, több napi hánykolódás után, rettenetes viharban, a dalmát partok közelében egy hajót pillantottak meg, mely a legnagyobb veszedelmet jelentő H. B. jelet adta, ami azt teszi, hogy: Rögtöni segítséget kérünk! A „Szent László” erre összes gépezetét megfeszítette és a kazánrobbanás veszélyének is kitétte magát, úgy igyekezett a hajban levő hajó segítségére, mely később már ezt a jelet adta: Legyen a hajó közelében, mely árboeztörés és vitorlászakadás miatt használhatatlan, s melyet a legénység elhagyni készül. A „Szent László” erre visszafelelt: Szálljanak a mentőcsónakba, a „Szent László” kifogja majd. A felszólításra azonban azzal feleltek, hogy a mentőcsónakuk is összetört. Ez a reménytelen állapot egy percze megdőbentette a „Szent László” embereit. Ekkor azonban a legfiatalabb tiszt, Kardos László harmadik kapitány odaugrott a jelzőszókötelhez és ezt az értesítést vonatta föl: Semmi körülmények közt sem hagyjak el. Segítséget fogok nyújtani! És a fiatal tiszt nyomban hozzá is látott a mentéshez. A mentőcsónakot lebecsültatta és beleugrott. Utánam, fiúk, aki akar! kiáltotta, s a lelkesedése átragadt a vén matrókra is. Tizen is utánarohantak, pedig csak négynek van helye a kis lélekvesztőben. Kardos kiválogatta közülük a legszálasabbakat, aztán csónakba ültek. Tombolt a vihar teljes erővel s a hullámok toronymagasságra csaptak föl. A kis csónak könnyedén és biztosan ropult a veszélyben levő hajó felé, maga után eregetve a biztosító mentőkötelet. Hogy ez a mentés milyen istenkísértés volt, azt elképzelni sem lehet. Másfél órai rettenetes küzdelembe került, míg a súlydó

hajónak nyolcz tagból álló személyzetét megmentették. A „Szent László” tisztjei aztán jól tartották mindennel az elcsigázott, kiéhezett olasz tengerészeket, mert a bajban levő hajó a „Teresina” nevű olasz vitorlás volt. Kardos másnap a szélcsöndben kifürkészte a „Teresina”-t és hajójával bevontatta az anconai kikötőbe. Ezek az előzményei annak az olasz királyi leiratnak, amely ma napokban jött Kardos Lászlóhoz Fiuméba s amely így hangzik:

„Tekintettel 5275. szám alatt kelt rendeletemre s meghallgatva a tengerészeti miniszteri államtitkár jelentését: Kardos László urnak, a „Szent László” magyar királyi gőzhajó tisztjének, a tengerészeti vitézségi érdem adományozom, melyet a „Teresina” olasz nave-goeletnek s személyzetének, saját élete kockázatásával történt megmentése által, az Isola Grossa-sziget közelében dicsőségesen kiérdemelt.

Umberto.”

Ez a legnagyobb tengerészeti érdemrend. Ilyen csak nagyon kevés tengerésztisztnek van az egész világon.

— Gróf Károlyi Ferencz emlékezete. Gróf Károlyi Ferencznek, a volt londoni követségi attachénak lelkiüdvéért gyászistentiszteletet tartottak ma délelőtt az egyetemi templomban. A halotti pompával díszített főhajóban impozáns katalak állott a grófi család ezimérel és délszaki növényekkel. A fekete posztóval borított első padsorokban a család tagjai foglaltak helyet, köztük gróf Károlyi Tibor, Károlyi Sándor, Károlyi István, Károlyi Gyula, Károlyi Mihály, Károlyi Viktor, Károlyi László és Károlyi György grófok. Kivülök ott volt még gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnag, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, nemeskéri Kiss Pál államtitkár, gróf Hunyady Imre, Tisza Kálmán, gróf Bánffy György, gróf Apponyi Albert, gróf Széchenyi Béla, gróf Dessewffy Aurél, báró Uchritz Zsigmond, báró Harkányi Frigyes, gróf Degenfeld Imre és még sokan, különösen arisztokrata hölgyek. A gyászmisén Kriszán Mihály pápai kamarás-czelebrált nagy segédlettel. A templomi ének és zenekar Engesser requiemet adta elő.

— Az egyetemi kör ügye. Az egyetemi tanácsból alakult fegyelmi bíróság tegnap tárgyalta az egyetemi kör vezetőségének fegyelmi ügyét. Az íteletet ma hirdette ki dr. Mihalkovics Géza rektor, az elnökség és a bizottság előtt. Hosszabb beszédben ismertette a körben történt eseményeket és a kör bezárásának okait. Köszönését fejezte ki az ifjuságnak nyugodt viselkedésükért és kijelentette, hogy a kör megnyitása iránt beadott kérvényt pártólólag terjesztette fel a miniszterhez. Reméli tehát, hogy rövid idő múlva újra megnyithatják a kör helyiségeit. A kör vezetőségét azonban a tanács rendeleteinek való ellenszegülés miatt a kilenczvenedik szakasz második pontja alapján megdorgálásra ítélte.

— Somogy vármegye népköltése. Ilyen ezimen emlékeztünk nek tegnap Vikár Béla felolvasásáról. A hírre vonatkozólag ma a következő nyilatkozatot kaptuk:

„A néprajzi társaságban tegnap tartott előadásomról az „Országos Hirlap” olyan tudósítást közöl, melyet nem hagyhatok szó nélkül. Először is egy csomó hiba van az idézett népdalok szövegében. A „telefon” után ez a szó: „telefonrad” csak magyarzatkép volt mondva, nem tartozik a vershez. Másodszor egész előadásom nem a néprajzi érdekű lévén, nem arra vettem a főszínyt, hogy szép-ani szempontból becses dolgokat mutassak be, hanem — mint ahogy a néprajzi társaság körében csak természetes — a nemzeti léleknek, gondolkodásnak és érzésnek ama nyilatkozásait keressék, melyek a népköltésben rejlenek. Ez a szempont pedig van olyan fontos, mint az esztétikai, s ebből a szempontból az idézett szövegek tagadhatatlanul érdekesek.

Ami pedig azt a kérdést illeti, hogy van-e városokban népköltés, erre kettőt kell megjegyezni. Egyik az, hogy Budapesten nincs, de Kaposvárott, Szegeden, Hódmező-Vásárhelyt nagyon is van, amint hogy az utóbbi helyről a Kisfaludy-társaság egész kötetet adott ki (Török Károly gyűjtésai.) Szegedről pedig két kötet is került. Másodszor az „Ángyom, ángyom” kezdetű „sura” népdalról én megmondtam, hogy annak egy hete si „bíhalos” (bivalyos) a szerzője és a folgyezés történet Kaposvárott, ami csak nem von le a dal értékéből.

Tisztelettel
Vikár Béla.

— A megszökött gépgyári képviselő. Grósz Vilmos, a magyar államvasuti gépgyár sátorlajajhelyi képviselőjének szökéséről hírt adtunk a napokban. A szökevény Amerika felé vette útját. Most aztán egyre-másra jutnak nyilvánosságra azok a családok, melyeket az ügyes szélhámos elkövetett. Mint az államvasuti gépgyár vezérképviselője hitelre adott el földműveseknek gépeket. Az adósoktól azonban mindenkor váltót kért. Ezeket a váltókat minden negyedévben újjakkal kellett a vásárlóknak felcserélni. A régieket azonban nem kapták vissza soha. Grósz azzal biztatta őket, hogy a régi váltókat ő meg szokta semmisíteni. Valóban pedig értékesítette budapesti és vidéki pénzintézeteknél a jogtalanul visszatartott váltókat. A szökését követő nap óta már történt is az egyes takarékpénztárak részéről, melyeknél a váltókat kifizettette, számos óvatolás. A hecsapott földművesek kétségbeesve folyamodnak tanácsért az ügyvédekhez. A szökevény szélhámos ellen nagy a fölháborodás.

— Határozások. Andrásfy Gyula nyugalmazott altábornagy leánya, a tizenhét éves Alice nyolcz napi súlyos betegség után ma meghalt.

Idősb Kálmán Rudolf, a komáromi első takarékpénztár vezérigazgatója betvenéves korában meghalt.

Szalkai Schwarz Jakabné életének hatvanhetedik évében Mátészalkán meghalt.

— Öskört lelet. A Sopron közelében lévő Prost-fele téglagyár telepén tegnap a munkások ásás közben, tizenhét méter mélységben egy állítólag vízőzön előtti állat csontvázára bukkantak. A napvilágra került őslény a reptiliák osztályába tartozik és nagyon hasonlít a krokodilushoz.

— Hatszázezer frank a csatornában. Egy párisi csatornatisztelő csinosan bekötözött csomagot talált a napokban a csatornában. Érezte, hogy papírok vannak benne és fölbontotta. A szegény ember szinte megrémült, mikor látta, hogy a csomag tartalma sok ezer frankot érő értékpapír. Nyomban a rendőrségre vitte a papírokat, ahol megállapították, hogy azok kerek hatszázezer frank értéket képviselnek. A becses tartalmu csomagot nyilván betörők dobták a csatornába.

— A fekete vonal. A „Simplicissimus” legújabb száma érdekes anekdotát mond el Serenissimus életéből. Serenissimus legkegyelmesebben megnézi épen országának egy térképét:

— Mondja csak, kedves Kindermann, mi ez a szürke szín itt?

— Ez vizet jelent, felség.

— Ugy, — és ez a zöld?

— Erdőt és mezőt, fenséges ur!

— Ugy, — de hát mondja kedves Kindermann, mi ez a fekete vonal, amely székvarosomat átszeli?

— Ez, fenség, az ötvenkettedik szélességi fok.

— Valóban csodálatos. Eddig nem is vettem észre. Ha legközelebb arra megyünk, figyelmeztessen, kedves Kindermann.

— Egy női Somoskeőy. Domány Gizella, egy nagymező-utczai kávé-lebuj tulajdonosának harminczéves leánya érdemelte ki ezt a nevet. A közönség ismeri ezt a leányt még abból az időből, amikor özvegy Goszthonyi Béláné név alatt, mint egy huszárornagy özvegye követelt el különböző csalásokat. A múlt évben ezekért a csalásokért börtönbe is került, ahol kilencz hónapot ült. A börtön azonban nem javította meg. Mikor tavaly novemberben kiszabadult, megint elkezdte a szélhámos-életet, és újból tömegesen érkeztek ellene följelentések a rendőrséghez. A rendőrség nem gen tudta ártalmatlanná tenni a nótorius csalónőt, aki „működése” közben folyton más és más nevet használt. Ma végre újból a rendőrség kezébe került egy feljelentés folytán, melyet dr. N. István, fiatal fővárosi ügyvéd adott be ellene. A följelentés szerint a csalónő néhány nap előtt elegáns ruhában beállított az ügyvéd irodájába, és ott özvegy Szilágyi Albertné, született Dömjén Kleo magánzónának mutatta be magát. Előadta, hogy nevelőnő egy grófi családnál, és arra kérte az ügyvédet, hogy vállalja el képviselőletét egy örökségi ügyben. Az ügyvéd elvállalta a megbízást és

már meg is kezdte az eljárást. Néhány nap múlva a „nevelő” ismét fölment az ügyvédhez, és azaz az ügyvel, hogy hazuról nem jött meg a pénze és neki iratniért Pozsonyba kellene utaznia, Pohl közjegyzőhöz, husz forintot kért tőle kölcsön. Az ügyvéd ezt is adta neki a pénzt, de pár nap múlva az „özvegy” újból harmincz forintot kért tőle. Az ügyvéd, a kölcsönt most sem tagadta meg, noha már gyanakodni kezdett. Elment az árvaszékhez, ahol megtudta, hogy Dömjenének egyáltalán nincsen vagyonuk, és hogy közönséges csalónóval volt dolga. Az ügyvéd nyomban a rendőrségre ment és följelentette az esetet. A rendőrség csakhamar kijelentette, hogy ezt a csalást is Domány Gizella követte el, akit a detektívek Izabella-utca ötödik szám alatt levő lakásán el is fogtak. Az ügyet Arányi Taksony rendőrkapitány vette a kezébe, aki a csalónó egyéb dolgaira is kiterjeszti a vizsgálatot.

— Öngyilkosság. Ma reggel az országos statisztikai hivatal oszlop-utcai palotája mögött egy fiatal ember holttestére bukkantak. A fején hatalmas lövősebb tántogott, mellette pedig egy revolver hevert. Ezek a körülmények kétségtelenné tették, hogy a szerencsétlen fiatal ember öngyilkosságot követett el. A zsebében levelet találtak, amelyből kiderült, hogy az öngyilkos Mohai István budapesti születésű, tizenkilenc éves mechanikus és hogy tettét életuntagságból követte el.

— Csafó távirógyakornok. Pozsonyi tudósítónk írja: A pozsonyi Bleyeben-uradalomnak tegnapelőtt egy vagon utánvétellel terhelt zabszállítványról szóló vasuti értesítőt hozott egy vasuti szolga. Az uradalmi iroda gyanudlammal kifizette az utánvételi összeget s másnap kocsiakat küldött a vasutra, hogy a szállítványt behordassa. A kocsi azonban üresen tértek vissza, mert a vasutnál semmit sem tudtak a vagon zabról. A károsult uradalom följelentésére szigorú vizsgálat indult meg, mely csakhamar eredményre vezetett. E szerint az értesítést Neumann Ferenc távirógyakornok hamisította s egy altiszt. egyenruhájába öltöztve, ő maga vitte el az uradalom irodájába. Neumann hosszas tagadás után végre beismerte tettét; átadták a királyi ügyrésznek.

— Hamis borok Sátorajja-Ujhelyen. A magyar hortermű vidék szívében, ahol a góhér és a hársfalevelű szőlő terem, ott is pécsi bort, pinczében szüretelt levét mérnek már. Sátorajja-Ujhelyen tegnap nagyobb mennyiségű hamis borra akadt egy borvizsgáló-bizottság, mely Barthos József főszolgabíró vezetése alatt tartott vizsgálatot. A „Magyar Király” szállóban és két más kisebb kocsmában akadtak hamis borra. A talált nagymennyiségű pécsi, villányi és budafoki hamisított borokat a borvizsgáló bizottság rögtön konfiskáltatta.

— A Zoltán-féle szag- és izmékül csukantájolaj a legbiztosabb szer különféle gyermekbetegségek (vérszegénység, angolkór, skrofulózis, tüdővész) keletkezésének elhárítására. Üregje 1 frt Zoltán Béla udvari szállító győgytárban, Budapest, V., Nagy-köröma-u. 23.

Naplirend.

Naptár: Péntek, január 20. — Római katolikus: ráb. és Seb. — Protestáns: Fáb. és Seb. Görög-orosz: (január 8.) Domjánok. — Zsidó: Schebat 9. — Nap két: reggel 7 óra 25 perczkor, nyugszik: délután 4 óra 26 perczkor. Reggel 6 óra 37 perczkor a nap a vízöntő jégjébe lép. — Hold két: délelőtt 11 óra 13 perczkor, nyugszik: éjjel 2 óra 11 perczkor.

A miniszterelnök fogad délután 4-5-ig.

A főváros középítési bizottságának ülése d. u. 4 órákor az útvárosházán.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órákor a régi városházán.

Technológiai iparmúzeum nyitva 9-12-ig és délután 3-5-ig.

Az iparművészeti múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazarja nyitva délelőtt 9-1-ig.

Szabadalmi levéltár (Erszébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1-ig.

Nemzeti múzeum régiségtára, nyitva délelőtt 9-1-ig. A múzeum többi terei, köztük a néprajzi múzeum 50 krajczár belépő-díj mellett megtekinthetők.

Kereskedelmi múzeum a városigeti iparcser-nokban nyitva d. e. 9-től d. u. 2-ig.

A Nemzeti Szalon kiállítása (Ferenciek tere 9.) nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépti díj 20 krajczár.

A „Hódoló díszfelvonulás”. Ezenkor Ferenc királyi kerekéje, Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-től este 1:15 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekek jegy 30 krajczár.

Lukács Béla fölolvasása.

A fővárosi iparosok körében Lukács Béla, a párisi kiállítás magyar kormánybiztosa, ma este nagyszámu diszes közönség előtt fölolvasást tartott a párisi kiállításról és nevezetesen Magyarország ottani részvételéről és sok részletet elmondott, amelyek arról tanuskodnak, hogy a kormánybiztosság czéltudatos működése és az illetékes tényezők hathatós támogatása a párisi kiállítás magyar osztályának fényes sikerét biztosítja.

A fölolvasót, akit beléptekor zajosan megéljeneztek, Ráth Károly, a kör elnöke, üdvözölte és egyszersmind a fölolvasás tárgyának nagyfontosságát jelezte.

Lukács Béla előrebocsátotta, hogy nagy készséggel vállalkozott a párisi kiállítás előmunkálatainak ismertetésére, mert buzdítani óhajta azokat, akik esetleg még jelentkezni akarnának és mert a magyar kiállításnak immár körvonalozható képét a szakfőrfiak bírálata alá kívánja bocsátani, annál inkább, mert a netáni tanácsok és új eszmék elől egyáltalán nem kíván elzárkózni.

A tárgy illusztrálása czéljából a fölolvasó a tervrajzok egész tömegét mutatta be, melyek egyrészt a kiállítás általános elrendezését, másrészt a magyar kiállítási csoportok beosztását és külső díszítését és a magyar retrospektív-kiállítás pavilonját mutatják be.

A párisi kiállítás általános tervrajzának magyarizata közben a fölolvasó többek közt a hírneves gördülő (sétáló) vasutat ismertetette, továbbá a chemin élvateurt, mely az egyes pavilonokban az egyes emeletek közt közvetíti a közlekedést egészen új rendszer szerint; kiemelte a villamosági pavillont, mely bizonyára egyik legvonzóbb része a kiállításnak, és a villamoságnak sok nevezetesen új vívmányát fogja bemutatni. — A kiállítási terület bejáratát a place de la Concorde mellett levő óriási kapuzat fogja képezni, mely éjjeli látványosságnak van szánva a villamos világítás effektusainak új felhasználásával. Leleményesen oldották meg a bejárat kérdését azzal, hogy a kapuzat közt képez 56 bejáróval s így óránként 6000 ember léphet be a területre.

Az Esplanade des Invalides és a Champs de Mars közt lesz a „rue des nations” a külföldi államok külön pavilonjaival, amelyekben a legtöbb állam önállóan is bemutatja magát azellett, hogy a csarnokokban is kiállítanak. Ott lesz a Pont des Invalides mellett, az angolok szomszédságában a magyar pavillon is, melynek rajzait bemutatják a műcsarnokban. Ez is úgy, mint az 1896-iki történeli épületek történeli és nemzeti jelleggel bír, amit a kiállítási igazgatóság is megkövetelt. (A németek a legújabb hírek szerint egy rajnamelléki speciális német jellegű várat mutatnak be.) A magyar pavillon Magyarország ezeréves fejlődését szimbolizálja, úgy, hogy tényleg meglevő hazai műemlékek motívumai és részletei reprodukáltak, lesz benne lovagterem, kápolna, egy régi főúri kincstár stilszerű történeli hűségű berendezéssel; ezt az eszmét külföldiek is élénken helyeselték.

A magyar kiállítás teremrendezési terve teljesen kész, úgy, hogy már csak néhány jelentkezést fogadhat el a kormánybiztosság februárig, mert a rendelkezésére bocsátott 14.400 négyszög-méter el van foglalva. A konkurrenzia nagy arányu lévén, a rendezés jelentékeny nehézségekkel járt, nagy szellemi és anyagi erőfeszítéssel kellett arra törekedni, hogy az univerzáló isbírálattal szemben tisztességesen álljuk meg a helyünket. A produkció tömegével itt nem lehet hatni és azért a legjobb specializálásainkat kellett összeválogatni, de emellett bizonyos iparágakból meg kellett mutatni, hogy bárha kisebb mértékben is, de már műveljük; mert az ország kulturális állapotairól általános áttekintést kell nyújtani, tanusítani kell, hogy a haladás nálunk minden téren egyenletes.

Az irodalom és a közoktatás csoportjában a magyar motívumokkal díszített bejáratról több ut vezet a területünkhöz; a közepén ott lesz a Jókai-szoba, a nagy író összes műveivel, összes fordításával, szobrával, arcképeivel, díszajándékaival,

úgy, hogy a világ lássa, miképen tiszteli a magyar nép a maga nagy íróit, emellett lesz a magyar egyetemek kiállítása (mely vonzóan fogja feltüntetni egyetemünk tevékenységét), a magyar művészet, műiparszakoknak és a horvát közoktatás alosztálya; láthatók lesznek a Magyarországon egy év alatt megjelent összes könyvek, folyóiratok és hírlapok, mely gyűjtemény ki fogja domborítani, hogy a „polyglott” Magyarországon milyen hatalmas a magyar faj szupremáciája. (Ezt a fejtegetést a hallgatóság élénken megtapsolta.)

A gépgyártás csoportjában 1700 négyszög-méter kaptunk, itt nagy objektumokat állítunk ki: például egy ezer lóerejű gőzgépet és dynamot (amennyiben a kiállítás világításához szolgáló erőt ezer lóerő erejéig magyar gépek fogják szolgáltatni), egy nagy bányá-emelőgépet, egy hatalmas álló szivattyút (melyet a főváros megrendelt és átengedett a kiállításra) villamos futódarut, fa és fém megmunkáló gépeket stb., a villamosági osztályban is biztos a siker, mert nagyszámu tárgyainkon kívül speciálisokat is mutatunk be.

A mérnöki tudományok csoportjában ott lesz a magyar királyi államvasutak kiállítása, a Ferencz József-vasut, fővárosunk e nevezetes specializálásának egy részlete, a járművek kiállításában pedig, a vincennesi erdőben egy luxusvonat és egy tehervonat. A fölolvasó megemlíti, hogy az automobilizmus, mely nálunk még jóformán ismeretlen, egyik legnevezetesebb része lesz a kiállításnak, mert a helyi szállításban nagy jövője van.

A mezőgazdaság és az élelmezési csoport együtt van; a főuton modernizált székely famotivumok vannak alkalmazva díszítésül; a főbejáratnál szemben állattenyésztésünk legszebb fajait, a bort, a malom-, cukor-, szesz-, és söripart mutatjuk be; itt kap helyet a mezőgazdasági szakoktatás és a mezőgazdasági gépipar. Az objektumok biztosítva vannak.

József és Frigyes főherczegek kiállítanak uradalmi üzemeiket; a magyar lisztkivétel érdekében bemutatjuk egy sütőházban (magyar boglya), a magyar süteményeket; boraink bemutatása czéljából borkóstolót rendeznek be; a magyar sörnek, a magyar hentesárunknak is igyekszik a kormánybiztosság propagandát csinálni. Magyar csárda nem lesz, mert ilyesmivel már nem kell brillírozni.

A textilipar csoportja szép dekorációval tervezetik; ott lesznek a magyar díszrubák, a kétfestőipar, a magyar és a horvát háziipar stb.

Kiváló érdekesen lesz bemutatva a magyar lakásberendezési ipar. Az intéző körök és főleg a király hathatós támogatása folytán iparosaink a párisi kiállításban be fognak mutathatni oly tárgyakat, melyekben teljes mértékben fejthetik ki képességüket, anélkül, hogy nagy anyagi áldozatot kellene hozniok. A kormánybiztosság intervencziója folytán most rendeltek meg náluk nagyobb objektumokat, amelyeket kiállíthatnak Párisban; így nevezetesen az új országházából a miniszterelnöki fogadótermet, a budai várak pazar berendezésű szent István termét, az új váraknak modern kényelemmel berendezett vendégszobáját, a várkert paraszt-szobáját, melyet a boldogult királyné tervezett és melyet a király meg is rendelt most, a kápolnát, melyben a székváros sok értékes műtárgyat mutat be, egy ebédlőt (a várakból) teljes felszereléssel, a várak bejáratáról a monumentális szoborcsoportot, melynek lóalakját a konvencionális gladiator helyeit eredeti kivitelű magyar csikósalak fékezi, ami bizonyára közfigyelmet fog kelteni, stb.

Az összes tárgyaknál a tulajdonosok mellett ki lesz tüntetve a tervező művészek és a kivittel eszközlő iparosok neve.

Már ezekből is látható — így végezte Lukács előadását — hogy a kormánybiztosság czéltudatosan és lelkesedéssel működik a nagy czél érdekében és miután az összes érdekelt tényezők és az intéző körök hathatósan támogatják a nagy vállalatot, bizton remélhetjük, hogy Magyarország a nagy világversenyben méltóan fogja megállani a helyét.

A közönség az előadás részleteit zajos helyesléssel kísérte és a fölolvasást végül lelkesen megtapsolta.

Politikai párbaj.

A „Budapesti Hírlap” a múlt hetekben „A rendszer Torontálban” című cikksorozatát közölte, amely különböző „leleplezésekkel” állott elő Rónay Jenő torontáli főispán ellen. Ezeknek a cikkeknek a hatása alatt Nagybecskereken tüntetés volt a főispán mellett. Szóba kerültek a vádak a vármegye rendkívüli közgyűlésén is; és itt Rohonczy Gedeon országgyűlési képviselő sértő szavakkal beszélt arról, aki ezekhez a cikkekhez az anyagot szolgáltatotta. Rohonczy beszédének kihívás lett a következménye. Dániel László, volt torontáli alispán és Nógrádmegye volt főispánja, aki az említett lap cikkeihez az anyagot adta, Szentiványi Árpád képviselőkkel és Viczián ezredessel provokáltatta Rohonczyt, aki erre megnevezte segédeit: gróf Andrássy Tivadart és gróf Sztáray Jánost.

A segédek pisztolyban és egyszeri golyóváltásban állapodtak meg. A párbaj ma délben tízenkét órakor volt az üllői-úti vám mögött levő honvédlövességi kaszárnyában.

A föltételek ezek voltak: egyszeri golyóváltás simacsövű pisztolyokkal, huszonöt lépésnyi távolságból; a célzás ideje tíz másodperc. A felek mindjárt az első pillanatokban, rövid célzás után löttek.

Sebesülés nem történt, ami csak kicsibe mult. Rohonczy golyója egy ujnyira süvített el Dániel feje mellett, akinek golyója Rohonczy bal könyökénél repült el. A segédek ezután jegyzőkönyvet vettek föl a párbajról. A felek nem békültek ki. Rohonczyt izgatottan várta a kaszárnya kapujában gróf Karácsonyi Jenő, Rónay Jenő, a torontáli főispán, Jekelfalussy Zoltán kamarás és a torontáli urak közül többen.

A mai párbaj csak prologusa volt a torontáli cikkek miatt keletkezett lovagias ügyeknek. Dániel ugyanis táviratban elégtételt kért Stassik Ferencz és Mangold Sámuel ügyvédektől és Popovits Szilárd földbirtokostól is Nagy-Becskereken. Ezek az urak a főispán tiszteletére rendezett banketen sértően nyilatkoztak Dánielről. Azonkívül kihívta Rónay a cikkek íróját, báró Kaas Ivort is, de ezt az ügyet a főispán segédei: Rohonczy Gedeon és Jekelfalussy Zoltán Kaas segédeivel, Szentiványi Árpáddal és Ivánka Oszkárral jegyzőkönyvben intézték el. Dániel ugyanis magáévá tette Kaas ügyét, mivel a cikkek az ő adatai alapján készültek és a felelősséget is elvállalta értük. Rónay ekkor Dánielt provokálta, a segédek azonban ezt az ügyet is jegyzőkönyvileg intézték el.

Ennek az ügynek a jegyzőkönyve a következő:

Jegyzőkönyv.

felvétel 1899. január hó 18-án.

Jelen voltak: Rónay Jenő ur részéről: Rohonczy Gedeon és Jekelfalussy Zoltán, Dániel László ur részéről: Viczián Antal ezredes és Szentiványi Árpád.

Tárgy:

Rónay Jenő megbízottjai elégtételt kérnek Dániel László urtól a „Budapesti Hírlap” folyó évi január hó 10-én megjelent „Rendszer Torontálban” című cikkének a roulette-játékra vonatkozó részéért, mely által Rónay Jenő ur egyéni becsületében érezte magát sértve. Kijelentik egyben, hogy ezzel az említett cikksorozatnak a főispáni állással és működéssel összefüggő többi részét elintézettnak nem tekintik, hanem arra nézve fentartják maguknak a jogot, hogy a vádak alaptalanságának bebizonyítása céljából a sajtóbírótság útját választják.

Rohonczy Gedeon s. k.

Jekelfalussy Zoltán s. k.

Dániel László ur segédei a fentebbi kijelentést tudomásul véve kijelentik, hogy a „Budapesti Hírlap” folyó évi január 10-iki számában megjelent cikknek a roulette aztalra vonatkozó része nem azon szándékkal íratott, mintha Rónay Jenő ur mint professzionatus bankár vendégeit kifosztani akarná, hanem csak mint az ostromozott rendszer illusztrálása került az említett cikkbe.

Ezen roulette-re való hivatkozással Rónay Jenő ur becsületét távolról sem akarta érinteni vagy plane sérteni, mert tudta, hogy a roulette-

bankot ugysem Rónay Jenő ur, hanem többen összeállva, főleg nők is adták.

Ez okból Dániel László ur felette sajnálja, ha a közlemény intenczióját bárki is félreértve, azt Rónay Jenő ur becsülete elleni támadásnak nézte. Kijelentik egyuttal azt is, hogy Rónay Jenő ur segédei ezt a nyilatkozatot a lapokban is közzétehetik.

Viczián Antal s. k. ezredes,

Szentiványi Árpád s. k.

mint Dániel László megbízottai.

Rónay Jenő ur segédei ezen kijelentést tudomásul veszik és ezzel az ügy lovagias része elintézettnak tekintetik. Km.

Viczián Antal s. k. ezredes

Szentiványi Árpád s. k.

mint Dániel László ur megbízottai.

Rohonczy Gedeon s. k.

Jekelfalussy Zoltán s. k.

mint Rónay Jenő ur megbízottai.

A burkus király flótája.

(Régi krónikákból.)

Mult héten Berlinben, tegnap pedig Bécsben voltak fényes katonai ünnepségek.

A „Kaiser Franz” gárdagránátos-ezrednek küldöttsége adta át I. Ferencz Józsefnek az ezred hódoló fölrátát, abból az alkalomból, hogy 6 félésege ötven éve tulajdonosa az ezrednek.

Régi, borju-börbe kötött és czikornyás betűkkel teleirt Diariumokat forgatva, szinte csodálkozva olvassa a mai kor fia, hogy őseink idejében a porosz és osztrák-magyar katona tiszték kevésbé barátságos látogatásokat is tettek uralkodók székvárosában. Hadik apó magyar huszárai nem igen üldögéltek a berlini Thiergarten padjain kellemetes ebédutáni sziesztában, mint most ami kékatulás tiszturaink, de viszont a varkocsos, pléh-sisakú porosz lovasok is véres vizitkártyákat hagytak Szilézia földjén.

Tempora mutantur . . . Előttem fekszik az „Országos Hírlap”, amely Schwartzkoppen ezredesnek és társainak bécsi vizitjét írja le — mellette mindjárt egy kékes-szürke, négyrét hajtott árkusra írott levél, melyben Vay László „ezredeskapitány” a Hadik vezérlete alatt Berlinbe vonult magyar huszárok sarczolását írja le testvéreinek, Vay Mihálynak. Elmondja, hogy „a Tiszt-Urak mind külömb-külob Drága Portékákat” szedtek össze, „olylan órákat, a melyek muzsikálnak, és a melyeken föl van tüntetve az Esztendőnek mind a négy Fertálya.” A végén említi, hogy majd 6 is viszen haza valamit, még pedig „az burkus királynak híres, szép flautáját, még egyik agár kutyáját.”

Hogy vége lett a háborúnak, Vay László ezredeskapitány csakugyan szerencsésen haza is ért az agárral meg a nagy Frigyes pompás, gyöngyházzal kirakott flótájával, amelyet gondosan megőrzött sok viszontagságok közt.

Csöndes nyári esteken aztán öröm volt holmi régi szép nótákat elfújni a fekete ébenfufurulyán, amelyiknek színezüstből való mindenik billentyűje. Fölfigyelt ilyenkor az egész szomszédság és így szóltak halkán a munkából hazatérő jobbágyak: — Haj, de csak szépen szól a burkuskirály flótája, imhol megint fujja az ezredes ur!

A gyönyörű egérszürke o lasz agár pedig már majdnem poczakot eresztett a nagy jólét mián, mért dehogy hajtatta volna vele Vay László a nyulat harmatos ugarban. Ott feküdt napestig az ámbituson, még jó puha máramarosi medvebőrt is terített alája a huszár, aki majdnem ölben hozta egész Burkusországából hazáig.

Egyszer azonban valami kis baj támadt a flóta meg az agár miatt.

Mind a kettő nagyon kedves jószágja volt ám nagy Frigyesnek, és hogy helyreállott a béke meg a rend, minden királyi kastélyt összekutattak utánuk. Valami uton-módon kitudódott aztán nagysokára, mert hát az ilyesmit a tyuk is kikaparja, hogy hová lett a flóta, meg az agár. A bölcs porosz király nagyon jól tudta, hogy sarczolás idején minden szabad, hogy törvényes uton nem kivetelheti kedves jószágait, megpróbálta tehát szépszerivel.

Finom urak, híres diplomaták elkezdtek levezetgetni Bécs és Berlin közt, és már egész nyálábra növekedett a muzsikáló szerszámról, meg a kutyáról való akta, de csak nem érték el eredményt. A vitéz ezredes ur azzal allegált, hogy zsákmány, és hogy ez neki drága emlék, egy olyan hős és nagy ellenségtől, mint Fridrik.

Még rabulistikkal is dobálódzott írásiban, ugy, hogy a familiájában pedig szokatlan nagy udvariasság és simaság mián sem lehetett belékötni.

De nagy diplomatáknál, tudós fiskálisoknál lángeszűbb Mária Terézia, aki már 1741. óta tudta, hogy a magyar nemesnél mindent keresztül visz a nyájas asszonyi szó, kapta magát, ad audiendum verbum regium rendelte föl Vay Lászlót Bécsbe.

Az emeritált huszárezredes nyomban utnak indult, és legszebb uniformisába öltözködve, vuklijait, czopfjait a legelső frizér által adjustáltatva, csengett-bongott fel a Burg széles lépcsőin. Szemrevaló legény volt még mindig a burkus háboru vitéze, és a nagyvirágu, selyemviganós, puderos fejű udvari dámák, akik Mária Terézia idejében minden bejelentés nélkül jártak ki s be a királyné lakosztályaiban, összesugtak, mikor belépett a sárgára viaszolt tükrös terembe.

Mária Terézia szíves szóval, nyájas mosolygással fogadta egykori hős katonáját, aztán emlékezett régi vitéz tetteiről, a hétesztendő háboru csatáiról, s arról, hogy hányszor vitték koczkára életüket a derék huszárok hazáért — királyért.

— És most — szölt Mária Terézia hirtelen fordulattal — még egy flótáról, meg egy rossz kutyáról sem akar a kedvemért lemondani, ezredes uram.

Vay László nagyot nézett.

A királyné aztán még elmondta, hogy megnyit irnak a kancelláriához Berlinből, a Frigyes király furulyája, meg az agara miatt, s hogy neki addig nem lesz nyugta, míg Vay László azokat vissza nem száрмаztatja.

Az ezredes urnak nagyot dobbant a szíve. Szeme megvillant s ajkáról majdnem elröppent a régi pozsonyi mondás, a vitam et sanguinem . . . de csak visszakapta.

Egy kutyáért mégsem illenék így ejteni a szót.

Hogy mit felelt a bájos asszonykirálynak azt nem őrizték meg egész pontossággal a családi krónikák, annyi azonban tény, hogy Vay előtt szent volt királynőjének a kívánsága, és két hét mulva Bécsben volt már az ezüst-billentyűs flóta, meg az egérszürű agár is.

Erről már nagyon emlékezet egy régi számadási jegyzékben, amelynek egyik tétele így hangzik:

„Az Fridrik király flótájának meg az agárának Bécsbe való tranczportja, az megfelelő kíséző Személlyel száz forint rh. . . .”

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Hírek a Vígyszínházról. A Vígyszínházban holnap, pénteken, délelőtti féltizenegykor tartják meg Ordeneau és Valabrégue háromfelvonásos „Bodard és Godard” című bohózatának a főpróbáját. A bohózat Lázár Leó fordításában, szombaton este kerül színre. — Pinero-nak „A második feleség” (The Second Mrs. Thackeray) című színművéből megkezdtek a színpadi próbákat. Ez „Bodard és Godard” után legközelebbi ujdonsága lesz a Vígyszínháznak. — Szécsi Ferencz lefordította Sirandin-nek egy egyfelvonásos vigjátékát. A kis darab, melyben Hegedűs Gynának van szerepe, „Hajnali vendég” cím alatt még ebben az évadban színre kerül.

* A „Henschel fuvaros” bemutatója. A Burgszínházban ma este volt Gerhart Hauptmann „Henschel fuvaros” című színművének a premiéreje. A darab, amely tudvalevőleg sziléziai parasztilifeben játszik, rendkívül nagy hatást keltett, amint bécsi tudósítónk ma éjjel telefonon elmondta nekünk. Sonnenthal a darab czimszerepében fényes sikert aratott. Hauptmann a közönség vagy féltucatször hívta a lámpák elé.

* Thomson. Thomson Cezár hegedűművész, ki amerikai hangversenykörutjáról Európába visszerkezett, február 20-án Budapesten a „Royal”-szálló termében hangversenyt rendez. Ez alkalommal először fog játszani egy Amerikában 30.000 dollárért vett „Amati” hegedűn.

* Az iparművészeti aranyérem. E sokat bolygatott ügy immár végleges befejezéshez jutott. Dr. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter ugyanis ma érkezett leiratában arról értesítette Radics Jenő iparművészeti muzeumi igazgatót, az aranyérem juryjének elnökét, hogy a jury egyhangúlag hozott javaslatát elfogadja és az iparművészeti aranyérem Roth Miksa műiparosnak adományozza. A leiratnak erre vonatkozó része így hangzik:

„A magyar iparművészeti muzeum kebelében alakult pályabírósnak 1899. évi január másodikán tartott ülésén titkos szavazással, egyhangúlag hozott javaslatát alapján, az iparművészeti nagy aranyéremet Roth Miksa budapesti műiparosnak adományozom, ama üvegmozaik munkáért és Tiffany-féle anyagból készített ablaképekért, melyeket az iparművészeti társulatnak 1898. évi kiállításán bemutatott és amelyekkel a velencei mozaik-munkáknak lakásokban való meghonosítását és az opalescens üvegnek festői felhasználása terén művészeti színvonalon álló izlését és alkotó képességét igazolta.”

* Liszt Ferenc szobra. A weimari Liszt-szoborhívtársaság elhatározta, hogy Liszt Ferenc emlékének méltó szobrot emel a weimari Liszt-muzeum előtti parkban. A szász-weimari herceg protekturátusa alatt álló bizottság pályázatot hirdet most e szoborra, amelyen Németország és Ausztria-Magyarország szobrászai vehetnek részt. Az első pályadíj kétezer márká, a pályázat határideje november elseje.

* Mascagni „Iris”-e Milánóban. Mascagni legújabb operáját a héten mutatják be a milánói Scala-ban. A milánói közönség ítélete döntő egész Olaszországban s így Mascagni maga akarta dirigálni az első előadást. A Scala igazgatósága azonban udvarias levélben értesítette Mascagnit, hogy nem reflektál a dirigálására. A mester most persze haragszik és el sem megy a premiére-re.

* Feydeau új darabja. A párisi Nouveautés-színházban Feydeau-nak egy új bohózata, „La dame de cher Maxime” mutatja a közönséget. A darab farsangi bohóság, amely egységre, eredetiségre nem tart igényt, az izlésnek épenséggel fityelt hány és csak nevetetni akar. Egy kikapós tudós, Doktor Petypon „véletlenségből” a lakására viszi a Moulin Rouge egyik tánczosnőjét, Mome Crevette kisasszonyt. Jellemzi a darab tonusát, hogy a kisasszony az egész felvonás alatt ágyban fekszik, egy párszor felkel, de csak azért, hogy újból lefekhesse. Természetesen a doktor ur nevének tartják és ketten együtt elutaznak Petypon egy tábornok-rokonához. A tudós dokornak persze törvényes felesége is van, aki szintén ellátogat a generálishoz és aki előtt Mome-Crevette kisasszony Gábor arkangyalnak jelenik meg. Egy csomó derült félreértés után Petypon ur és a felesége hazatartnak Párisba, a tánczosnő pedig a tábornoknál marad. A közönség a darab bohókás jeleneteit vidáman fogadta.

Felelet Szemere Attilának.

Szemere Attila képviselő ur néhány bíráló szóra méltatta azon megjegyzéseket, melyekkel mi Rippl-Rónai művész ur utolsó nyilatkozatát kísértük. E megütöztetés értéke ráuk nézve még sokkal nagyobb lett volna, ha a képviselő ur, mielőtt az ügybe fölvilágosítólag beleszól, megszerezte volna a teljes információt aziránt, hogy mi forog itt szóban. Minthogy erre, úgy látszik, alkalma nem volt, készségesen szolgálatunk neki ez információval.

Rippl-Rónai január 5-én a következőket pasaszolta el az újságokban:

„Az iparművészeti muzeumban rendezett karácsonyi kiállításán a nagy aranyérem Roth wnak ítélte oda a jury, azzal a kijelentéssel,

hogy az érmet Rothnak azért adja, mert Théknek, minthogy jury-tag, nem adhatja. R ó l a m t e h á t, mint a Théknel készült butorok tervezőjéről és kiállítójáról, ezen jury előtt szó sem volt. Pedig a jury jól tudja, hogy azok a butorok az én alkotásaim.”

E panaszra eddigelő czáfolat nem érkezett; senki sem tagadta a tényt; senki még kétségbe sem vonta. A megjelent nyilatkozatok mindmennyian másról beszéltek.

Mi közel két hétig vártuk a feleletet; és csak akkor nyilvánítottuk véleményünket, mikor a vita az érdekelt felek részéről befejezettnek látszott. Mondtuk pedig, hogy a jury nem járt el helyesen, mert Théknek semmi köze sem volt Rippl-Rónai kompozícióihoz és ennél fogva az a körülmény, hogy ő jury-tag, nem ütheti el Rippl-Rónait a versenytől.

Nem volt Théknek köze azokhoz a butorokhoz, aminthogy nincs köze a pallérnak és a kömivesnek az építész művészi kompozíciójához. A parlament épülete Steindl műve és nem azoké, akik a köveket kifaragták és egymásra rakták. Rippl-Rónai versenyen kívül lett helyezve, mert Théknel csináltatta tervezett butorait. Ha más műhelyben csináltatja, akkor versenyen belül lett volna?

Van ebben értelem?

Ilt tehát — úgy, amint a dolgok jelenleg állnak a nyilvánosság előtt — igazságtalan mellőzés történt.

Jelentse ki a jury, hogy Rippl-Rónai, Théknek, mint jury-tagnak versenyen kívül helyezése után, még mindig versenyben maradt, mint versenyző tekintetbe vétetett és Roth által legyőzött; és nem lesz többé semmi szavunk a verseny eredményéhez. Mert e kijelentésben megóvva fogjuk látni a művészi alkotás jogos érdekeit.

Rippl-Rónai igazságáról minket épen az a tervrajz és fénykép győzött meg, melyet a „Magyar ipar” a héten közölt. E képekből napnál világosabban derül ki, hogy a kérdéses butor Rippl-Rónai alkotása. Ezt csak az oly ember tagadhatja, aki sohasem látott egy rajzot sem azok közül, melyek a múlt századok nagy butorépítői, Boule, a Caffieri-k stb. után ránk maradtak. Ezek ép oly egyszerűek és ép oly tüzetesen magyarázzák a butor tektonikáját, mint a Rippléi.

És ennél fogva ismételjük tegnapi kérelmünket.

Kérünk díjat a kompozíció és a segéd munkás számára, mert tulajdonképen ezeknek legsajátabb műve a műtárgy. Ezenkívül adhatnak díjat a műhely birtokosának is, még ha ez nem is komponál, nem is gyaltul. Mert ennek vállalkozása is közjelentőségű, és nem lehet az érdemet tőle elvitatni. *A munkafárs.*

FŐVÁROS.

(A tuberkulózis terjedése.) A közegészségügyi bizottság ma délután tárgyalta a tisztí főorvosnak a tuberkulózis terjedéséről szóló jelentését és a baj megállítására vonatkozó javaslatát. A bizottság dr. Adler Zsigmond, Müller Kálmán, Schermann Adolf és Halmos János felszólalása után a javaslatokból csak azt fogadta el, hogy tuberkulotikus haláleseteknél a halottasházat fertőtleníteni kell. A javaslat többi részét a bizottság újabb tanulmány tárgyává téteti.

(Mérsékelt bérletjegyek a villamoson.) A tanács ma tudomásul vette a városi villamos vasút-társaság mérsékelt bérletjegyeinek tarifáját. A társaság a következő bérletjegyeket adja ki: 20 darab 10 krajczáros jegy 1 forint 80 krajczár, 20 darab 5 krajczáros jegy 1 forint 40 krajczár és 20 darab 6 krajczáros jegy 1 forint.

(A sikló közlekedése.) A tanács felhívta a budai sikló-részvénytársaságot, hogy a közlekedést esténként kilenc óra helyett tizenegy óráig tartsa fenn. A társaság fölébhezett s a tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a fölébhezést utasítsa vissza.

(A Szinkör és a Vig Opera.) Feld Zsigmondnak, a Városligeti Szinkör igazgatójának a szerződése szerint a Városligetben új színházra a fő-

város nem adhat engedélyt. A Vig Operára azonban a közgyűlés kiadta az építési engedélyt s a tanács ma abban állapotott meg, hogy Feld Zsigmond szerződését csak akkor újítja meg, ha ez a Vig Opera miatt kifogásokat nem tesz.

(Szabad színpad a fővárosban.) A párisi „Theatre libré” mintájára Koch Sándor impregzárió egy szabad színpad létesítését tervezi a fővárosban. Célja volna e színpadnak egyrészt teret nyitni egy a produktív, mint a paragon heverő drámaírók munkásságának, másrészt a hely-árok telemes mérséklése által ajtót nyitni a szegény nép előtt, hogy a muzsák hajlékát megismerje és megszeresse. Koch kérvényét, melyben a színpad létesítésére engedélyt kér, s amelyből az látható, hogy sejtelve sincs arról, hogy mi az a Theatre libré, előzetes tárgyalás és véleményezés végett a közoktatásügyi bizottmánynak adta ki a tanács.

A nőimunkások képzése.

A kereskedelemügyi miniszter — mint azt annak idején már említettük volt — az iparostanoncz-iskolák mintájára női tanoncz-iskolákat óhajtott felállítani. E célból nemrégiben felhívást intézett az összes törvényhatóságokhoz, hogy a különféle iparvállalatoknál és gyárakban alkalmazott női munkásokat, még pedig külön a tizenöt évnél fiatalabbakat, külön a tizenöt évnél idősebbeket, írják össze.

A fővárosban a kerületi előjáróságok már elvégezték az összeírást, melynek eredményéből közöljük a következő adatokat.

Az összeírás szerint (ha ugyan hiteles, amit a forrás ismerete után határozottan kétségbe kell vonnunk) Budapesten összesen 4912 nőimunkás van a különböző iparvállalatoknál és gyárakban alkalmazva; ezek közül 2312 tizenöt évesnél fiatalabb, a többi munkásnő pedig tizenöt évesnél idősebb.

Kerületek szerint legtöbb a hetedik kerületben van és pedig 1281 tizenöt évesnél fiatalabb és 1414 tizenöt évnél idősebb; igen sok van a Belvárosban is és pedig 570 tizenöt évnél fiatalabb és 640 tizenötévnél idősebb. — Legkevesebb a harmadik kerületben, — állítólag összesen 12! — ami azonban teljesen hihetetlen, annál inkább, mert hisz Ó-Budán, tudunktal, egy csomó gyár van, ahol százával vannak női munkások alkalmazva.

A női tanoncziskolákat a tizenöt évnél fiatalabb munkásnők számára óhajta a kereskedelemügyi miniszter fölállítani, kiknek ugyancsak nagy szükségük volna egy kis továbbképzésre, mert hisz a kerületi előjáróságok kimutatása szerint a 2312 fiatal munkásnő közül mindössze csak 75-en járnak esti ismételő iskolába.

A női tanoncziskolák fölállítása bizonyára telemes új terheket fog a fővárosra is róni. De úgy hisszük, hogy a hatóság szives készséggel (!) fog erre a célra is áldozni, hisz ezt parancsolja a humanizmus is.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Polónyi Géza sajtópöre. Szávay Gyula, a „Győri Hirlap” szerkesztője, a Polónyi-Splényi ügyről cikket írt s kemény kritika alá vette Polónyi Géza szereplését. A közlemény miatt Polónyi sajtópört indított.

— Megszüntetett sajtópör. Mikor tavaly a rendőrség megkezdte a szoczialisták kiutasítását és letartóztatását, Weiszhaus Ödön lakatos a „Népszava” április 30-iki számában „Rovás” czímen keményen megtámadta a rendőrséget. A rendőrség megkeresése folytán a főügyesség sajtópört indított Weiszhaus ellen. Az esküdtszéki tárgyaláson azonban Weiszhaus nem jelent meg, de az esküdtek ennek dacára marasztaló verdikttil nyilvános becsületsértésben mondták vétkesnek Weiszhaus. Mivel az ítéletet in contumacia hozták még egyszer kellett az ügyet tárgyalni. Az újabb tárgyaláson, amely mára volt kitűzve, Zsitvay Leo elnököl, a közvádát dr. Gáll Endre előgyész képviselte, a panaszos rendőrség részéről Mátyás Hugó rendőrtanácsos volt jelen. A vádlott dr. Gál Jenő

védőügyvéd kíséretében jelent meg. A tárgyalás megkezdésekor a vádlott kijelentette, hogy a cikkben írottaknak valótlanságáról győződött meg időközben és kész bocsánatot kérni. Máltás rendőrtanácsos erre visszavonta panaszát és az ügyész a vádat elejtve s a sajtó-eljárás megszüntetését kérte. A bíróság ilyen értelemben hozta meg határozatát, amelyben a kinevezést, mint per-elejtő felet, a költségek megtérítésére is kötelezte.

— Fölmentett albiró. Csanády Géza temesvári albirót tavaly vádolták, hogy egyes felektől megvesztegette magát. Ennek a vádnak az alapján állásától is fölfüggesztették. Hosszas tárgyalások után ma hozott ítéletet a megvádolt albiró ügyében a lugosi törvényszék, mely a vizsgálóra delegálva volt. A törvényszék a tanúk zavaros és ellentmondó vallomásaiból nem tudott semmi hiteles és konkrét vádpontot kivenni, s az albirót fölmentette.

— A rendőrség vádja. A budapesti államrendőrség ma mint panaszos szerepelt egy hatóság elleni erőszakot tárgyaló bűnpörben. A vádlottak Hruska Rezső és Ferencz fivérek voltak, akik a nyáron berugott állapotban, állítólag, bántalmazták egy rendőrt. A tárgyaláson az tűnt ki, hogy először is a rendőr valószínűleg nem volt túlságosan gyöngéd a két berugott polgárral szemben, másrészt pedig a bántalmazás sem kétségtelen. A rendőr csak annyit tudott bizonyítani, hogy a vádlottak nem akarták magukat igazolni. Erre dr. Schneider Gábor ügyész elejtette a vádat, a törvényszék pedig felmentve a vádlottakat, megtagadta a rendőr kártérítési igényét, amelyet állítólag eltépett köpenyéért támasztott.

Esküdtek összeírása.

Az idén lépnek életbe az esküdtbírói-gokról szóló 1896-ik és 1897-ik évi törvények. A közszó e korszakos eseményvel nem igen törődik (figyelmét egészen lekötik a politikai bűnök), és a szervezés első teendői csak az illető hatóságoknak okoznak némi szennyezést. Most folyik ugyanis az esküdtek alaprajstromjának összeállítására és a budapesti kerületi előjáróságok is ezzel foglalkoznak. Az esküdtképes polgárok alaprajstromjának összeállítására nézve tudniillik az 1897. XXXIII. törvényzikk így intézkedik:

9. szakasz. Városokban a polgármester, községekben a bíró, Budapesten a kerületi előjáró városi törvényhatósági bizottságok, illetőleg városi vagy községi képviselőtestületek, a székes fővárosban pedig a kerületi választmányok (1893: XXXIII. törvényzikk 29. szakasza) két kiküldöttjével, — akiknek egyike községekben mindig a községi, illetőleg körjegyző, — mint összeíró bizottság köteles egybeállítani azoknak a városokban, illetőleg községekben, kerületekben lakó összes férfiaknak névjegyzékét, akik a fenti 4. szakasz értelmében esküdtek lehetnek és az 5. és 6-ik szakaszok kizáró rendelkezései alá nem esnek.

Hogy miképp kell a névjegyzéket összeállítani, azt meg mondja az 1898. évi 3300. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet. A következőkép:

4. szakasz. Az összeíró bizottság az esküdtek alaprajstromát hivatalból állítja össze.

E célból az összeírást az esküdtképes férfiak lakásán megjelenve végezheti, vagy amennyiben a helyi viszonyokhoz képest ez elszűrtnek mutatkozik, a rendelkezésre álló adatok alapján esküdtképesnek ismert férfiak lakására az A) alatti minta szerint kiállítandó összeíró lapokat küld, és szokot, ha rögtön kitölthetők, azonnali, különben pedig három nap alatt elhozatja.

Az összeíró-bizottság a választók névjegyzékében, az adólapokból, vagy más hivatalos összeírásokban, későbbi években pedig a megelőző év alaprajstromában foglalt idevonatkozó adatokat és saját tudomását is felhasználhatja.

Ezen felül minden évben a helybeli szokásnak megfelelő módon közzéteszi, hogy a hatósága egész területén lakó minden esküdtképes férfi, egy vagy több napon — az alaprajstromba való felvétel végett — az összeíró-bizottság elött személyesen, vagy meghatalmazott által is megjelenhetik.

6. szakasz. Az összeíró-bizottság a 4. szakaszban megjelölt adatok alapján mindazon egyéneket, kik az 1897: XXXIII. törvényzikk 4. szakasza értelmében esküdtek lehetnek, betűrendben A) alatti minta szerint készítenő alaprajstromba felveszi, kivére azokat, akikre nézve kétségtelen, hogy az idézett törvényzikk 5. és 6. szakaszai értelmében az esküdtbírói szolgálatból ki vannak zárva.

Az idei esztendőre nézve különben, mivel a dolog szerfölött sürgős, mert az idén tulajdonképpen a tavalyi teendőket kell végezni, a miniszteri rendelet így intézkedik:

27. szakasz... az idézett törvényzikk életbelépésének évére a törvény 9., 10., 11., 12. és 13. szakaszaiban foglalt határidők a következőleg állapítatnak meg:

1. az alaprajstrom január hóban készítenő el. Ehhez képest az összeíró-bizottságba a kiküldöttket 1899. évi január hó 1—8. napjai közt kell megválasztani és ugyanezen idő alatt az összeíró-bizottságokat is meg kell alakítani (3. szakasz), január hó 9—12-ike között közzé kell tenni a 4. szakaszban körülírt hirdetményt, melyben január hó 16—28-ika közt egy vagy több napot kell kitűzni avégből, hogy az esküdtképes egyének az alaprajstromba való felvétel végett az összeíró-bizottság elött jelentkezhetnek.

Mindezekből hát világos, hogy a fővárosi előjáróságoknak kötelességük:

Először: Az összeíró-bizottságokkal végigjárni minden házat, vagy minden esküdtképesnek ismert ember lakására összeíró-ívet küldeni.

Másodszor: Meleleg még a jelentkezésre is köteleseknek határidőt kitűzni.

Harmadszor: Az idén januárius 31-éig kell mindezt megtenni.

Hasonlóképpen a rendelethöz világos, hogy az előjáróságoknak s z a b a d az összeírás céljaira a választók névjegyzékének a d a t a i t fölhasználni. (Például, hogy ki hány esztendő, milyen foglalkozású stb.)

Érdekes már most, hogy a fővárosi hatóságok a polgárságnak ezzel a valahára elnyert jogával mily kedélyesen bántanak el. A fővárosi hatóságok tudniillik mindenekelőtt félremagyarazzák azt, ami nekik s z a b a d. (Ez talán nem is ujság.) Az összeírást ugyanis egy régibb bizalmas megállapodás folytán elsősorban a választók névjegyzékének a l a p j á n végzik, holott a törvény annak az a d a t a i t jelöli csak meg fölhasználhatóknak. Mert az esküdti kvalifikációhoz nem szükséges, hogy az ember az adóját ki is fizette legyen; a választók névjegyzéke tehát nem lehet bázis, mivel akkor az adósok kimaradnak.

De ez a tulkapás még hagyján. Nevezetesebb, hogy az összeírás körül, ma, január 20-án még mindig nem látjuk az előjáróságokat kötelességük terén buzgólni. Megjelentek ugyan a plakátok, amelyek az esküdtképes polgárokat a bizottság elött való jelentkezésre szólítják föl (akkora plakátok, mint egy tenyér), de ezt a tulajdonképpen pótló intézkedést a főváros elfelejti a főintézkedéssel „kiegészíteni.” Mind e mai napig még nem tudunk polgárról, akinek a lakásán összeírás végett em bérek vagy iverék megjelentek volna. Mi ez? Az előjáróságok, úgy tudjuk, azt hiszik, hogy az 1899-ik évben másképp kell összeírni mint máskor. De miért? Hiszen a rendelet 27. szakasza kimondja: „Az alaprajstrom január hóban készítenő el.” Vagyis az idén januárius hóban kell megtenni mind a z t, ami máskor majd májusban lesz megteendő. Nincs itt speciális eset, csak speciális kényelemszeretet az előjáróságok részéről, akik elött most mindenkinek meg kell jelennie, aki esküdt akar lenni. Ez sokakat igen fölháborít, mert az esküdtképes polgárok is kényelemszeretők, kivált mikor törvény biztosítja a kényelmüket.

Szóvátesszük ezt a dolgot, mert csak látszólag jelentéktelen, tényleg azonban sok száz ember jogának veszedelmét jelenti. Idejekorán is kívánunk felszólalni, január harmadegyedikéig még tizenegy nap van, addig ki lehet nyomtatni az összeíró-íveket, amelyeket már rég be kellett volna szedetni.

SPORT.

— Szemere Miklós versenystállója. Szemere Miklósnak az idén 21 lova van trainingben Tatán Mav trainernél. Legnagyobb értékkel két évesei bírnak, melyek kiváló származásúak és külsejük is sokatigérb.

— A Kinsky-istálló. Gróf Kinsky Zdenko nagy kiterjedésű versenystállójának csak egy részét adta trainingbe. Az idősebbek közül Pietro, Ili, Pressburg, a három éves Honour Bright és öt két éves, melyek közül Minda, Märchennek egy Matchbox után nevelt föltestvére a legjobb.

— A vezető ló. Red Coral, Bonvivant-nak Angliából vásárolt vezető-lova — mint értesülünk — a klasszikus földön hasonló minőségben már sikerrel működött. Ez segített a győzelemhez ugyanis Newhaven II-öt, a Cesarewitch-ben pedig Chalereux-t. A csak munkára kárhoztatott Red Coral tehát győzelem nélkül is nagy rekordot ért el.

— Uj istálló-tulajdonos. Tavassy Béla, a Leszámitoló bank főpenztárnoka, aki néhány évvel ezelőtt Mr. Pond név alatt már futtatott, az idén újra szerepelni fog a turf-on. Versenystállója a következő lovakból áll: Belle Helene, Döme, Morgó II és Cica II.

— Nizzai löversenyek. A mai harmadik versenynapon — mint táviratunk jelenti — két nagyobb futam volt a programmon. Ezek egyikében a német színek igen közel voltak a győzelemhez. Az eredmények következők:

Prix Bethune. Gátverseny. 8000 frank, 2800 méter:

Mars-Brochard kisasszony idősebb Vigoureaux-je első

Báró Kotze 6 éves Undolf-ja (apja Kishér) második.

Mons G. Ledat 4 éves Derby-je harmadik.

Küzdelen után egy fél hosszal nyerve. Totalisateur: 10:26. Helyre: 10:22, 31.

Prix de la Prince de Monaco. Akadályverseny. 10,000 frank 3400 méter.

Mons. Liénart 5 éves Fragoletto-ja, lova-golta Newby, első.

Zafropulo A. ur 5 éves La Marquise-ja második.

Mons. Ch. de Ravel 5 éves Menil Jean-ja harmadik.

Félhosszal nyerve, egyhosszal harmadik. Totalisateur: 10:70. Helyre: 10:63, 81, 36.

— Hablóány Baden-Badenben. A szentmiklósi ménes szürke kancája a nyáron Baden-Badenbe megy. Gazdája benevezte a nagy nemzetközi akadályversenyre.

— A derby. A bécsi derbyre még mindig Bonvivant a favorit. Ujabbban azonban istállótársát, Pardont is fogadják. Nincs kizárva, hogy az utóbbi a tavaszi kísérletek után az első helyre fog jutni a fogadási listában.

— Köttingbrunni versenyek. A köttingbrunni versenyprogramm tegnap jelent meg. Eszerint tizenöt versenynap lesz, három meetingre osztva, melynek javadalmazására 399,950 koronát állapítottak meg. Valami lényeges változtatás a propozíciókban nem történt. Az urlovasoknak összesen tizennégy versenyt írtak ki, ebből egy a katonatiszteknek van fentartva. A főfutamok határnapjai a következők:

Május 22-én: Pünkösdi akadályverseny 5000 korona, távolság 5000 méter.

Julius 23-án: Schönau díj 30,000 korona, távolság 2400 méter.

• 25-én: Ottó főherceg díja. 7,500 korona, távolság 2000 méter.

• 27-én: Kétévesek nagy handicap-ja 12,000 korona, távolság 1000 méter.

• 29-én: Államdíj 6000 korona, távolság 3200 méter.

• 29-én: Köttingbrunni nyári handicap 11,000 korona, távolság 4000 méter.

• 30-án: Helenenthal díj 50,000 korona, távolság 1200 méter.

• 30-án: Schlosspark handicap 6000 korona, távolság 1000 méter.

• 30-án: Gátverseny 6000 korona, távolság 2800 méter.

Augusztus 1-én: Nagy Köttingbrunni handicap 11,000 korona, távolság 2000 méter.

• 3-án: Államdíj 6000 korona, távolság 2400 méter.

• 5-én: Akadályverseny 8500 korona, távolság 4800 méter.

• 8-én: Köttingbrunni díj 23,000 korona, távolság 2800 méter.

Szeptember 20-án: Őszi hadsereg vadászverseny, távolság 4000 méter.

• 22-én: Akadályverseny 5000 korona, távolság 5600 méter.

KÖZOKTATÁS.

Az érettségi bizonyítványok fordítása. Az érettségi bizonyítványt a törvény értelmében, a tanuló kívánságára, fordításban is kiadhatni. A fordítás mellé eddig az eredeti nem csatolták s most a vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a fordításból mindig hozzáfűzzék és az iskola pecsétjével is hozzárótsítsák a magyar nyelven írt eredeti bizonyítványt.

Az állami tanítók fizetésemelése.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter az idejű költségvetésben határozott kifejezésre juttatja azt a célját, hogy az állami tanítók fizetését a szolgálati évek arányában a kilencedik fizetési osztály dotációjának elvei szerint minél előbb teljesen rendezze. Az 1899. évi költségvetés keretében megszűnik az állami tanítók javadalmazásának sokfélesége, rendszertelensége, megszűnik a kisebb-nagyobb helyi pótlék s csupán négy fizetési fokozat szerepel. 943 tanító kap 400 forint évi fizetést, 1200 kap 500 forintot, 387 kap 600 forintot és 80 kap 700 forintot. A múlt évben a 400 forinttal fizetett állami néplanítók száma ötszázal több volt, mint az idén s a jövő évre előreláthatólag még nagyobb arányban növekednek a fizetésjavítások.

A miniszter az állami tanítók körében érthető örömmel fogadott fizetési reformra vonatkozólag a következők rendeletet intézte a budapesti királyi tanfelügyelőséghez:

Az állami elemi tanítók országos egyesületének 1898. évi április hó 6-án Budapesten tartott közgyűléséből az állami elemi tanítók fizetésének, gyermekek nevelésére szempontjából teendő intézkedéseket kéri, valamint 1898. évi december 12-én kelt segélyi kérés folyamodványára felhívom Nagyméltóságodat, értesítse a bizottságot a következőkről:

Nem zárkozom el az elől, hogy amint az ország pénzügyi viszonyai megengedik, megfontolás tárgyává tegyem egy olyértelmű törvényjavaslataink a törvényhozás elé terjesztését, amely szerint az állami elemi iskolai tanítóknak az 1893. évi IX. törvényzikk értelmében a XI-ik fizetési osztályba való sorozása megtörténhetik. Addig is a rendelkezésekre álló hitel keretében igyekszem az állami elemi iskolai tanítók helyzetén javítani oly módon, hogy őket a XI-ik fizetési osztály elvei szerint és a szolgálati idő arányában a XI-ik fizetési osztály fokozataiba évről-évre fejlesztendő arányos beosztás szerint fölveszem.

Mihelyt a törvényhozás a szükséges födözetet rendelkezéseimre bocsátja, az állami tanítók lakbéréit is, a helyi viszonyok figyelembe vételével, akképen törekszem szabályozni, hogy az állami elemi iskolai tanítók az 1893. évi XXVI. törvényzikk I. szakaszában biztosított lakás- és kertiletményének, illetve annak a helyi viszonyokhoz mért egyenértékének megfelelően.

A főváros környékén levő állami elemi iskolai tanítók fizetése és lakbéré hasonlóképen a XI-ik osztály elvei és az itt uralgó drága megélhetési viszonyok szerint a rendelkezéseimre állott hitel korlátai között csak a legutóbb rendeztetett, s bár e rendezést nem tekintem véglegesnek, mégis e tekintetben tárczám javadalmának kereteiben kell mozognom. Az esetleges törvény útján keresztülvihető rendezés az itt még tapasztalható aránytalanságokat is el fogná oszlatni.

A kérvény 2-ik pontja az évtödös pótlékra nézve a nem állami szolgálat beszámítását illetőleg tárgyaltan, amennyiben ezen beszámítás az 1893. évi XXVI. törvényzikk 2-ik szakasza értelmében az 1898. évi október hó elsején esedékessé vált korpótlékok kiutalásánál tényleg megtörtént.

Az állami elemi iskolai tanítók gyermekeinek nevelésére érdekében tehető intézkedések nemcsak nem kerültek el figyelmemet, de sőt a kérdésnek egyelőre azon megoldását tervezem, hogy oly helyeken, ahol kitértő középiskolák vannak, amennyiben az illetékes és érdekelt tényezők meggyerése sikerül, s ha a szükséges anyagi eszközök rendelkezésekre állanak, az elemi iskolai tanítók gyermekei számára internátusok létesíttessenek. Ezen ügyben a tárgyalásokat már meg is indítottam.

Ami a nyugdíjintézetbe fizetendő és aránytalan hányadok megszüntetését illeti, ezen kérdésnek az igazság és méltányosság követelményeinek megfelelően leendő megoldására a tanítói nyugdíjtörvénynek küszöbön levő revíziója alkalmával rákerül a sor.

Végül az igazgatói teendővel megbízott állami elemi iskolai tanítók megbízásának igazgatóvá kinevezésre változtatására irányuló kérelemre megjegyzem, hogy mivel ez az igazgatói díjnak a törvényben beolvasztását

jelentené, és ekkép a már munkába vett rendezés elveit érintené, e kérdés megoldását arra az időre kell halasztanom, amikor az összes állami tanítóknak a XI-ik osztályba beosztására törvényjavaslat készítésére az időt elérkezettnek fogom látni, de még akkor is megfontolandónak tartom, vajjon helyes volna-e az elemi iskolai igazgatói állások rendezésével megszüntetni azon most főnálló viszonyt, hogy az igazgatóval megbízott tanító a többi tanítóknak nem hivatali főbevalója, hanem azokkal együtt munkálva az intézet beléletének irányítója legyen.

FARSANG.

A protestánsbál január harminczadikán lesz a Vigadóban. A háziasszonyi tisztet báró Dániel Ernőné, Bálint Sándorné, dr. Csiky Kálmáné, Inász Lajosné, König Gyuláné, Kovácsy Sándorné, Lánócz Gyuláné, gróf Mikes Arminné, Münnich Aurólné, özvegy Plachy Tamásné, Purgly Mihályné, báró Radvánszky Gézáné, Rickl Gyuláné, Walkó Lajosné és Zsiúszky Mihályné vállalták el. A rendezést Béli László országgyűlési képviselő vezeti.

Az orszébetvárosi kör január huszonegyedikén tartja családi estélyét. Lesz felolvasás, hangverseny, ezután pedig táncvizsga. A mulatság este kilenc órakor kezdődik.

A gépgyári tisztviselők egyesületének február elsején művészestélye lesz. Hegyi Aranka, Sessler Sarolta, Varsányi Irén, Salamon Ödön, Gyöngyi László működnek közre. A hangverseny és felolvasás után táncvizsga lesz.

A polgári iskolai tanárjelöltek segítő-egyesülete február elsején bál. A krisztinavárosi kaszinóban lesz a mulatság. A meghívókat most küldték szét.

A közöti vaspálya-társaság kalauzai február másodikán mulatnak a VI—VII. kerületi kör disztermében.

A Szent Száva bálja. A budapesti szerb kereskedők és iparosok „Sloga“ dalegyesülete január huszonhatodikán rendezi táncmulatságát, amelyet a Szent Száváról neveztek el. A táncot hangverseny előzi meg.

Farsangi naptár.

- 21-én. Jurista-bál (a Vigadóban).
- 21-én. A ferencvárosi polgári kör családi estélye (saját helyiségeiben, Bakács-tér).
- 21-én. Az iparosifjak országos egyesületének jelmezestélye (az új lövölde disztermében).
- 21-én. Táncestély a IV. kerületi körben, kalap-utca 17.
- 21-én. „Eintracht“ német egyesület bálja a Vigadóban.
- 26-án. Szloga szerb-egyesület bálja a Vigadóban.
- 28-án. Kéményseprők bálja a IV. ker. körben kalap-utca 17.
- 28-án. Táncestély a Katolikus körben.
- 28-án. Jogász-bál a Vigadóban.
- 28-án. A budapesti üvegesegedek önképzőkör táncvizsgálma (a VI.—VII. ker. körben.)
- 29-én. Álarcos-bál a Vigadóban.
- 30-án. Protestánsbál a Vigadóban.
- Február 2-án. A posta- és távirat-alisztek „Emberbaráti és önművelési egyesületének“ táncvizsgálma a Vigadóban.
- 16-án. A Magyar Uszó-Egyesület bálja a Royal disztermében.
- 18-án. A malomhivatalnokok elite táncestélye a Royal disztermében.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szűcs Károly okleveles gyógyszerész ideiglenes minőségű szarvostitűt, az igazságügyminiszter Dohnányi Lajos trencsényi törvényszéki joggyakornokot a trencsényi törvényszékhez és Nagy Antal margittai járásbírói joggyakornokot a tiszolki járásbíróshoz aljegyzökké, Ferenczy Kálmán máramaroszi törvényszéki segédtelevkönyvvezetőt a vingai járásbíróshoz televkönyvvezető, a belügyminiszter ifjabb Steer Ferenc díjas fogalmazógyakornokot fizetés nélküli segédfogalmazóvá, ifjabb Rhorer Viktor végzet joghallgatót és dr. Tatits Árpád jogtudort pedig fizetés nélküli fogalmazógyakornokká a belügyminiszteriumhoz kinevezte.

Pályázatok. („Budapesti Közlöny“ 15. száma.) Fogházfelügyelői állásra a karánsebesi törvényszéki fogháznál, postamesteri állásra Szalk-Szent-Mártonban (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye), házipénztári ellenőri állásra Sopron szabad királyi városnál, pénzügyőri szemlési állásra a győri pénzügyigazgatóság kerületében, postamesteri állásra Mozsgón (Somogy vármegye), albirói állásra az esztergomi járásbíróshoz, fogházor-mesteri állásra a szombathelyi törvényszéki fogháznál, számtisztviselő és számgyakornoki állásra a pénzügyminiszteri számvevősnél, postamesteri állásra Nagy-Czében (Nyitra vármegye) van pályázat hirdetve.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

P. E. Kolozsrár. Hamburgba Budapestről is utazhatik; sem időbeli, sem pénzbeli különbség nincs, akár innen, akár Bécsből indul. Utlevél nem kötelező, de nagyon ajánlatos, mert kell, hogy valami hiteles igazolványa legyen szükség esetére. Az utazás Budapestről Lipcsén át gyorsvonat második osztályon 36 forint, Berlinen át ugyanannyi. Az ut körülbelül 26 óráig tart.

D. E. Berettyó-Ujfalu. Röntgen-sugarakkal Kiss Károly műegyetemi tanárnál (Budapest, műegyetem) vizsgáltathatja meg magát. Hogy mikor és mennyibe kerül, azt tessék tőle levélben megkérdezni.

K. L. Halas. Egykrajcárosokat Budapesten, a fővámpalotában válthat be. Jobban teszi, ha már nem fogadja el.

K. J. Budapest. A kereskedők és gyárosok körében legelterjedtebb bécsi lap a „Neue Freie Presse“; Berlinben a „Lokalanzeiger“ és a „Berliner Börsen-Courier.“ Bővebb czim egyiknél sem szükséges. Megtalálják őket így is.

Cz. L. Muzsla. A postai gyakorlati tanulás engedélyezését attól a postaigazgatóságtól kell kérnie, amelyhez az illető postahivatal tartozik. A kérvényhez az iskolai végbizonyítvány és erkölcsi bizonyítvány kell, továbbá beleegyező kijelentése annak a postamesternek, akinél nővére tanulni akar. Könyv nem kell hozzá. Hogy a vizsga után hogyan juthat álláshoz? Annak nincsen előírt módja. Már az aztán megjön magától is.

S. I. Budapest. Megengedhető-e egy VII. osztályu gimnazistának, hogy a spiritizmussal foglalkozék? Nem, semmi esetre sem. Sőt minden lehető módon meg kell akadályozni ezt. Nagy veszedelem van abban, ha fiatal, minden benyomás befogadására kész lelkek ilyen aberrációk felé hajlanak. És ennek a veszedelemnek az előidézése semmi szükség sincs, mert a spiritizmusra a legjobb esetben is ráér szürkülő fejjel is.

Desdemona. Ad 1. Ha az az író, akinek novelláját föl akarja dolgozni drámának, már meghalt, akkor jogutódától, esetleg kiadójától szeresheti meg a dramatizálási jogot. Meglehet, hogy fölösleges lesz a jog megszerzése, de mindenesetre jó, ha megvan. Ad 2. A második forma a jó; az első dunántúli tájszólás.

Egy előfizető. Nagy-Báród. Az a „p. r.“ azt jelenti: pour remercier. Magyarul: köszönettel.

L. M. Kassa. Ajánlatát köszönjük, de sajnálatunkra most nem reflektálhatunk rá. El vagyunk onnan látva.

Főnyeremény. Hozzánk beküldött tárczája nem űti meg a mi mértékünket.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, január 19.

	január 19.	január 18.
	cents	cents
Buza januárra	—	—
„ márcziusra	78 ¹ / ₂	78 ¹ / ₂
„ májusra	75	75 ¹ / ₂
Tengeri májusra	41 ¹ / ₂	41 ¹ / ₂

Chicago, január 19.

	január 19.	január 18.
	cents	cents
Buza májusra	70 ¹ / ₂	70 ¹ / ₂
Tengeri májusra	36 ¹ / ₂	36 ¹ / ₂

Mezőgazdaság.

Kertészeti tanfolyam. Az Országos magyar gazdasági egyesület — mint már jelentettük — e hónap harminczadikától február tizedikéig tanfolyamot rendez a főváros-vidéki kerttulajdonosok számára a „Köztelek“ nagytermében. A tanfolyam naponkénti előadása 5—7 óra között lesz, s annak hallgatása az egyesület tagjai számára ingyenes, nem tagoknak pedig három forintban van megállapítva. A tanfolyamon a gyümölcsstermetést, értékesítést, a zöldségstermetést, a díszkertetést, a kerti növények állati s növényi ellenségeit ismertetik. Az előadásokat a magyar királyi kertészeti tanintézet tanárai, Angyal Dezső, dr. Győry István, Révész István, továbbá Hatos János főhercegi uradalmi főkertész és Jablonovszky József a rovartani állomás igazgatója tartják. Jelenkezni e hónap huszonnyolczadikáig lehet a gazdasági egyesület titkárságánál.

A szegedi mezőgazdasági országos kiállítás. Az igazgatóság ma Forster Géza elnöklése alatt ülést tartott. Az igazgatóság a kiállítási épületterveket elfogadta s az épületek fölállítását zárt ajánlati verseny útján eszközöli. Az igazgatóság az elfogadott tervek alapján végleg megállapította a kiállítás térdijait is.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar közgazdasági társaság. A társaság ma Láng Lajos vilóságos belső titkos tanácsos elnöklése alatt választmányi ülést tartott, mely alkalommal dr. Halász Sándor igazgató előterjesztette az elmúlt év zarszámadásait. A választmányi ülést dr. Gömörly Olivér előadása követte. A címmel: „A vallás befolyása a gazdasági életre.” Előadó négy pontba foglalta össze azon hatásokat, melyeket a vallás a gazdasági életre gyakorol. I. A vallás, mint a tudomány és művészettel egyesült társadalmi organizmus a civilizáció kezdetén. II. Vallási szervezet előre haladottabb társadalmakban. III. A vallás mint a politika integrációja közvetlen fermentumot képez, mely viszont a közgazdaságot befolyásolja. IV. A vallás bizonyos jószágoknak imaginatív értéket kölcsönöz, mi által tulajdonosoktól magasabb társadalmi osztályt képez. — A figyelemmel hallgatott előadást dr. G a l Jenő érdekes fejtegetései követték, mire az ülés véget ért.

Déligyümölcs-aukció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma tartott aukcióján 15000 láda narancsot, citromot és mandarint adott el a következő árak mellett: N a r a n c s 100-as 2.25—3.25 forint, 200-as 2.—2.75 forint, 300-as 2.50—3.75 forint, 360-as 2.50—3.50 forint. — V é r p i r o s á r u 4.50—7.50 forint. — M a n d a r i n 80-as 1.50—2.25 forint, 100-as 1.25—2.—forint. — C z i t r o m 300-as 2.25—3.—forint, 360-as 2.25—3.25 forint. A legközelebbi aukció csütörtökön folyó hónap 28-án lesz, amely alkalommal 8000 láda narancsot, citromot és mandarint kínálnak eladásra.

Az iparos alkalmazottak adója. A gyárakban és iparműhelyekben alkalmazott egyének adójának kivetéséről és beszedéséről eddig érvényben volt eljárásnak a pénzügyminiszter által közzétettül történt megváltoztatása az iparos körök egy részénél oly félreértésekre és kérelmekre adott alkalmat, amelyek az említett rendelet végrehajtását megnehezítik. A budapesti kereskedelmi és iparkamara ezeket is a következőkről értesíti az érdekeltek körét. A munkaadók a nekik megküldött nyomtatványokon a vállalatukban alkalmazott összes alkalmazottakról, nevezetesen a munkásokról, munkásokról, segédokről, szolgákról és irodai személyzetről, szóval az illető gyárban vagy iparos műhelyben alkalmazott összes egyenekről oly névjegyzéket tartoznak összeállítani, amely az alkalmazottak lakóhelyére tekintettel, községenként el legyen különítve. E névjegyzék a folyó évben azonnal, a jövőben pedig minden év november tizenötödikéig az illetékes királyi pénzügyigazgatóságnak, illetve Budapesten a közigazgatási kerület szerinti illetékes székessé fővárosi királyi adófelügyelő-helyettesnek megküldendő. A pénzügyigazgatóság rögtön kireli a negyedik osztályu kereseti adót azokra az állandó alkalmazottakra, akiknek havi bére a negyven forintot meghaladja és azután a névjegyzékeket megtildi az illetékes községi előjáróság-nak, illetve a városi adóhivatalnak, amely a további rovatok kitöltése után egy tisztviselőjét kiküldi az illető gyárba vagy iparos-műhelybe, ahol a munkaadónak vagy megbízottjának közbenjöttével megállapítja minden egyes a névjegyzékben felsorolt egyenről, hogy az mint hetibér vagy napszám mellett alkalmazott iparossegéd, illetve munkás adómentességet élvez-e, vagy pedig mint állandó, havibér mellett, vagy darabszám szerint dolgozó, vagy pedig mint állandó alkalmazás nélküli irodai munkát végző alkalmazott első osztályu kereseti adónak fizetésére köteles. Az ekként végleg elkészült névjegyzék alapján az adó kivetésére illetékes község az első osztályu kereseti adót az adóköteles egyének után kivetik és a munkaadókat felszólítják, hogy ezt az adót két egyenlő részletben, az adóer április és október havának első napján a munkás lakóhelye szerint illetékes községi adópénztárba, illetve városi adóhivatalba fizessék be, jogukban állván az ekként fizetett adót az illető alkalmazottak héréből levonni. Hogy az időközben a vállalat köteleseiből elbocsátott munkások adóját a munkaadó ne legyen kénytelen az esetben is megfizetni, ha már módjában sincs az adóösszeget a munkás héréből levonni, megengedi a pénzügyminiszter ur, hogy a munkaadók az elbocsátott munkások neveit az elbocsátás idejéig a beszédetlen maradt adónak pontos kitüntetését tartalmazó változási kimutatást fél évenként terjesszenek be a pénzügyigazgatósághoz, illetve adófelügyelőhöz, akik a kivetett adót most már nem a munkaadótól, hanem közvetlenül, magától az adóköteles alkalmazottól igyekeznek behajtani.

Kőbányai sertéspiacz, jan. 19. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 45-46 kr.-ig. Közép (páronként 300-400 kilogramm súlyban) 45-46 krajczár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 48-49 krig. Közép (páronként 251-320 krigig terjedő súlyban) 47-48 kr. Könnyű (páronként 250 krigig terjedő súlyban; 47-48 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 krig. felüli súlyban) 48-49 krajczár, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) 46-46.5 krajczár. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 43-44. krajczár. Sertéslétszám: 1899. jan. 17. napján volt készlet 30737 darab, január 18-án felhajtott 374 darab, január 18-án elszállított 508 drb, január 19-ére maradt készletben 30803 darab. A bizott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti konzum-sertésvásár, jan. 19. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1899. január 18-án érkezett 319 drb. Készlet 273 darab, összes felhajtás 592 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 434 drb, elszállítatlan maradt 158 drb. Napi árak: 120-180 kilós 44-46 krajczár, 220-280 kilós 45-47 krajczár, 320-380 kilós 45-47 kr, öreg nehéz 44-46 krajczár, malacz 38-40 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti szurómarhavásár, január 19. (A budapesti közvágóhid és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott 210 darab belöldi, 16 darab növendék élő borju, 50 darab élő bárány 46 darab belöldi, 4 darab galicziai, — darab tiroli, 3 darab bécsi, 596 darab öltött bárány. A vásár hangulata élénk volt. — Jegyzett árak: Élő belöldi borju 35-45 forintig. Növendékborju 18-23 forintig. Öltött borju: belöldi 40-47 forintig, kivételesen — forintig. Galicziai 38-44 frtig. Tiroli — forintig. Bécsi — forintig. — Élő bárány 5-6.5 forintig, öltött bárány 4-7 forintig páronként.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár január 19. (A budapesti közvágóhid- és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 129 darab, ugymint: jármos ökör, első minőségű — darab. Tenyészbika 1 darab. Fejős tehén tarka 86 darab, bonyhádi 32 darab. Fejős tehenekre jobb kereslet volt, az árak nem változtak. — A következő árak jegyzettek: Tarka, kevert származásu tehén 60-110 forintig, bonyhádi tehén 120-160 forint darabonként.

Budapesti vágómarhavásár, január 19. (A budapesti közvágóhid- és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott 2282 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1491 darab magyar és tarka ökör, 438 darab magyar és tarka. tehén, 243 darab szerbiai ökör, — darab boszniai ökör, 9 darab szerb tehén, 75 darab bika és 26 darab bivaly, — darab boszniai tehén. Minőség szerint: 573 darab elsőrendű bizott, 1579 darab középminőségű és 130 darab alárendelt minőségű. — Majdnem változatlan felhajtás mellett, bár kevesebb idegen vevő volt a vásáron, az árak a múlt heti színvonalon tartották magukat. Legjobb és közepes minőségű áru, továbbá jó tarka marha, ha fiatal és gömbölyű volt, könnyen ellett, míg más minőségek nehezebben keltek el. — Bikkák egy forinttal drágábban keltek. — Jegyzettek: bizott magyar és tarka ökör, jobbminőségű 29-32 forintig, bizott magyar és tarka ökör, középminőségű 24-29 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 20-24 forintig, kivételesen tarka tehén 32 forintig, magyar tehén középminőségű 20-31 forintig, szerbiai ökör, jobb minőségű 22-27 forintig, szerbiai ökör középminőségű 18-21 forintig, szerbiai bika 22-31 forintig, szerbiai bivaly 17-21 forintig, kivételesen 23 forintig. Métermázsánként élősúlyban.

Pénzügy.

Az angol bank kamatlábleszállítása. Londonból jelentik, hogy az angol bank ma a leszámítási kamatlábat 4 százalékról 3 1/2 százalékra szálította le. A német birodalmi bank hasonló intézkedése után bizonyosra vették, hogy az angol bank követni fogja a példát, főként mivel a magándiskont Londonban már napok óta jóval a hivatalos ráta alatt jegyzett. Hónap fog határozni a kamatláb tárgyában az osztrák-magyar bank is. Azt hiszik, hogy a főtanács egyelőre még várakozó állást fog elfoglalni.

Közlekedés.

Budapest-budafoki villamos vasút. A kereskedelemügyi miniszter a budapest-budafoki villamos vasút építéséhez Budapest fő- és székváros határában szükséges területeket illetőleg elrendelte a törvényes kisajátítási eljárást, utasítván a fő- és székváros közigazgatási bizottságát, hogy az e

részben szükséges további intézkedéseket tegye meg. Tekintettel egyszersmind arra, hogy a szóban forgó vasút megépítése közérdekből sürgős, megadta a miniszter az engedélyt arra is, hogy a kisajátítási terv jogerejű megállapítása után ezeken a területeken az építést még a kártalanítási eljárás előtt megkezdhessék az esetre, ha a vállalat az idevonatkozólag megszabott törvényes föltételeknek pontosan eleget tett.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 19.

Határviilongások.

Ma is folytatódott a jelzett apró-cseprő háboruskodások a 9.50 forintos kurzus körül és mire este lefuváltak, kitűnt, hogy a contremine lett a napi csata győztese 1-2 krajczár erejéig. Zárul a márcziusi buza 9.49 forinton, a rozs 7.92 forinton, a tengeri 4.85.

A készáru piacon gyér forgalom volt teljeseen fentartott árak mellett.

Amerika tegnaptól háromnegyed centig terjedő áremelkedést jelzett. Az Unio készlete a Bradstreet szerint kitesz ezer bushelben

	e héten	mult héten	különbég
buzában	51579	51057	+ 522
tengeriben	32912	29401	+3511

Berlin ma 1 márkával, Liverpool egynolczad pennyvel, Páris 10 centimessal olcsóbb árakat jelzett.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 10.55 frton, 200 mm. 79.5 k. 10.52.5 frton, 400 mm. 79.8 k. 10.52.5 frton, 100 mm. 79 k. 10.50 frton, 100 mm. 70 k. 10.27.5 frton, 500 mm. 78 k. 10.25 frton, 100 mm. 77.8 k. 10.12.5 frton, 100 mm. 79.5 k. 10.42.5 frton, mind három hónapra.

Pestvidéki: 300 mm. 79 k. 10.27.5 forinton, 500 mm. 78 k. 10.25 frton, 150 mm. 77 k. 10.30 frton, 200 mm. 78 k. 10.22.5 frton, 100 mm. 78 k. 10.20 frton, 400 mm. 79.5 k. 10.20 forinton, 400 mm. 76.5 k. 10.35. frton, 100 mm. 78.5 k. 10.40 frton, mind három hónapra.

Fehérmegyei: 200 mm. 78 k. 10.35 forinton, 200 mm. 77 k. 10.35 frton, mind három hónapra.

Bácskai: 100 mm. 74.4 k. 10.05 frton, három hónapra.

Danavideki: 100 mm. 74.2 k. 9.65 forinton három hónapra.

Tiszavidéki: 100 mm. 77.2 k. 10.22.5 frton három hónapra.

Felvidéki: 100 mm. 77 k. 9.80 forinton, 100 mm. 76.8 k. 9.80 forinton, mind három hónapra.

Rosz. 200 mm. pestvidéki Bpest par. 7.90 forinton, készpénzben.

Zab: 100 mm. Bpest 6.02.5 forinton, 100 mm. Budapest 5.95 forinton, 100 mm. Budapest 5.83.5 forinton, készpénzben.

Tengeri. 300 mm. Nagyikinda 4 forinton, 100 mm. Kőbánya 4.75 forinton, készpénzben.

Árpa. 200 mm. takarmány Kőbánya 6.50 forinton készpénzben.

Hivatalos készárnyegyzések.

Áru	ó vagy új faj	100 kgr. készpénz-ára		100 kgr. készpénz-ára	
		heteltőlteremtő suly kilogrammban	frtől frtig	heteltőlteremtő suly kilogrammban	frtől frtig
buza	ó tiszavid.	74	—	75	9.90 10.05
		76	10.10 10.20	77	10.20 10.25
		78	10.25 10.35	79	10.35 10.45
		80	10.45 10.55	81	—
" pestvidéki	" "	74	—	75	9.85 10.—
		76	10.05 10.10	77	10.15 10.20
		78	10.25 10.35	79	10.40 10.45
		80	10.45 10.50	81	—
" fehérm.	" "	74	—	75	9.90 10.05
		76	10.10 10.20	77	10.25 10.30
		78	10.35 10.40	79	10.45 10.50
		80	10.55 10.60	81	—
roz	" elsőrendű	70-72	8.10 8.15		
			—	8.—	8.05
árpa	" takarm.	60-62	6.10 6.40		
		62-64	6.70 7.50		
" szeszfőz.	" sörfőzésre	64-68	6.70 7.50		
			—	7.70 8.50	
zab	" új	89-91	5.70 6.05		
			—	—	—
tengeri	" bányági		5.55 5.60		
			—	5.50 5.55	
" "	" másnemű		—	—	—
			—	—	—
" "	" káposzta		—	—	—
			—	—	—
" "	" másnemű		—	—	—
			—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárata			Leszámlolt árforintok
		január 18-án	január 19-án	január 20-án	
buza	márczius	9.43	9.51	9.49	9.50
	április	9.35	9.37	9.35	9.36
	október	—	—	—	—
	november	—	—	—	—
rozs	márczius	7.94	7.95	7.93	7.91
	április	—	—	—	—
	október	—	—	—	—
	november	—	—	—	—
tengeri	május	4.85	4.86	4.85	4.86
	október	—	—	—	—
	november	—	—	—	—
	december	—	—	—	—
gab	márczius	5.80	5.81	5.81	5.83
	október	—	—	—	—
	november	—	—	—	—
	december	—	—	—	—
repce	augusztus	12.10	12.20	12.—	12.10

Előfordult határidőkötések.

Dél felől. Buza márcz. 9.51—52—50—48—9.49 forinton, április 9.37—39—34—9.35 forinton. Rozs márczius 7.94—92—94—7.93 forinton. — Tengeri május 4.87—84—4.85 forinton. Zab márczius 5.81—5.82 forinton.

Délután. Buza márczius 9.45—9.49 forinton, április 9.34—9.35 forinton, október — forinton. Rozs márczius 7.92—97—7.96 forinton. — Tengeri május 4.85 forinton. — Zab márczius 5.81 frten. — Repce augusztusra — frten.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 155700 mm. Rozs 11100 mm. Árpa 58800 mm. Zab 33600 mm. Tengeri 5600 mm. Liszt 10200 mm.

Raktárház: Buza 69708 mm. Rozs 5176 mm. Árpa 807 mm. Zab 4255 mm. Tengeri — mm. Liszt 1712 mm.

Silos: Buza 27300 mm.

Gabonaforgalom:

1899. január 18.

	érkezett	elszállított
buzából	4617	—
rozsól	304	—
árpából	1596	510
zabból	930	—
tengeriből	913	307

Kikészítési forgalom.

Előjegyzett buza	3178 mm.
rozs	— mm.
árpa	— mm.
liszt	1414 mm.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, január 19.

Nemzetközi értékek ma esendés irányzatot követtek, de annál élelkebb volt az üzlet a helyi piacon, ahol Kereskedelmi bank, Salgótarjáni és Magyar villamossági részvények erősen emelkedtek. Adria is szilárd maradt.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 391.50—392.—, Jelzálogbank 249.50—250.—, Osztrák hitelrészvény 360.30—360.75, Osztrák-magyar államvasut 362.25—362.75, Kereskedelmi bank 1460—1465, Köztuti vaspálya 379, Villamos vasut 225.50, Rimamurányi 307—307.50, Déli vasut 66.50—67.50, Salgótarjáni 637—640, Magyar villamossági 145.50—147, Adria 248.50.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajáradék 98.05—98.10, Kereskedelmi bank 1464—1473.50, Salgótarjáni 638—648, Köztuti vaspálya 378.50—378.75, Villamos vasut 226—226.50, Magyar hitelrészvény 392—391.40, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 103.25, Magyar jelzálogbank 248.50—249.50, Magyar leszámloló bank 262—262.25, Rimamurányi 307—308.40, Osztrák hitelrészvény 360.40—360.60, Déli vasut 67—67.50, Osztrák-magyar államvasut 362.30—362.60, 3%-os járadék 88.25, Regale 100.85—100.90, Egyesült fővárosi 1185—1200, Schlick 220—221, Magyar villamossági 146.50—147.50, Adria 248—249.50.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.75—2 forint, 8 napra 5—6 frt, január utódjára 6—6.50 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	január 19.	január 18.
Magyar aranyjáradék	120.—	119.75
Magyar koronajáradék	97.25	97.85
Magyar hitelrészvény	391.50	392.—
Magyar ipar és keresk. bank	103.25	102.—
Magyar jelzálogbank	249.—	249.75
Magyar leszámloló bank	262.—	262.—
Rimamurányi vasmű	308.—	307.75
Osztrák hitelrészvény	360.40	360.80
Déli vasut	67.—	66.75
Osztr.-magyar államvasut	362.25	362.75
Köztuti vaspálya	378.50	378.50
Villamos vasut	226.—	225.75

Délután 4 órakor zárulnak:

	január 19.	január 18.
Osztrák hitelrészvény	360.75	360.30
Magyar hitelrészvény	391.50	391.80
Osztr.-magyar államvasut	362.50	362.40
Leszámloló bank	262.—	261.75
Rimamurányi vasmű	308.50	306.50
Köztuti vaspálya	378.50	378.50
Villamos vasut	226.—	225.50

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, január 19. Zsiradék üzletellen és ára nem változott. Szilvából szerbiai szokvány 7.25 forinton adatott el.

Hivatalos jegyzések.

Faj	Ar 100 kilo-grammonként	
	Pénz	Áru
Bisztricszir		
ingyen hordó	55.—	55.50
Budapesti vidéki		
magyar la légszárított vidéki városi légszárított, 4 darabos	40.—	46.50
magyar la légszárított, 8 darabos	48.—	48.50
magyar la légszárított, 10 darabos	58.—	54.—
Boszniai, 1897. évi usance-minőség		
120 darabos	8.45	8.55
100 darabos	9.80	9.90
85 darabos	13.60	13.50
Szerbiai, usance-minőség		
100 darabos	7.15	7.25
85 darabos	6.—	6.10
13.40	13.50	
Boszniai, usance-min.		
120 darabos	—	—
100 darabos	—	—
85 darabos	—	—
Szerbiai, usance-min.		
100 darabos	—	—
85 darabos	—	—
Szilvák		
Kész árú	—	—
ingyen hordó	13.50	14.—
szlovéniai 1897	11.50	12.—
szlovéniai 1897	—	—
szlovéniai 1897	—	—
Macrogag		
Lucerna magyar, 1898	45.—	55.—
Vörös aprészemű 1892	41.—	44.—
Vörös középszemű 1893	45.—	49.—
Vörös nagyszemű 1893	50.—	52.—

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, január 19. A vásári forgalom: **Husni** forgalom élénk, árak szilárdak. — **Baromfi** nál élénk, árak emelkedtek. — **Halban** közepes, árak emelkedtek. **Tej és tejtermékek**nél közepes, árak szilárdak. **Tojás**nál gyenge, árak esőkkenőben, — **Zöldség**nél gyenge. **Gyümölcs**nél élénk, árak változatlanok. **Fűszerek**nél lanyva. Időjárás derült, hűvös. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: **Hus.** Marhalus hátulja I. 52—56 frt, II. 50—52 frt. Birkahus hámlja I. 33—40 frt, II. 31—38 frt. Borjúus hátulja I. 50—70 frt, II. 56—60 frt. Sertésus elsőrendű 8—50 frt, vidéki 36—44 frt (kilónként). — **Kilónként.** Kolbász füstölt 64—90 kr (kilónként). Sertészir bordóval 550—560 frt (100 kilónként). — **Baromfi (élő).** Tyúk 1 pár 110—110 frt. Csirke 1 pár 0.50—1.50 frt. Lud hizott kilónként 52—58 kr. — **Kilónként.** Tojás I. láda (1440 db) 240—245 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4 frt. Petrezselvem 100 köles — frt. Lencse m. 10 kilo 7—9 frt. B. nagy 100 kil. 6—8 frt. Paprika I. 100 kilo 30—60 frt, II. 20—30 frt. Vaj I. rendű kilónként 0.60—0.70 frt. Tea-vaj kilónként 0.70—0.90 frt. Burgonya, rózsá, 100 kilo 1.50—2.20 frt. **Halak.** Hareca (élő) 0.90—1.00 frt 1 kilo. Csuka (élő) 1.00—1.20 frt 1 kilo. Pólya dunai 0.60—0.70 frt.

Szesz.

Budapest, január 19. Finomított szesz nagyban 54.25—54.50. Finomított szesz kicsinyben 51.75—55.—, Élesztőszesz nagyban 54.50—54.75, Élesztőszesz kicsinyben 55.—55.25, Nyersszesz adózva nagyban 53.25—53.50. Nyersszesz adózva kicsinyben 53.75—54.25. Nyersszesz adózatlan (exnt.) 13.50—13.75. Denaturált szesz nagyban 20.50—20.75. Denaturált szesz kicsinyben 21.—21.50. A kontingens nyersszesz ára Bpestien 17.25—17.50 frt. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, január 19. **Kontingens nyersszesz** azonnali szállításra 17.90 forintig kelt el. — Zárlatjegyzés azonnali szállításra 18.—18.20 forint.

Prága, január 19. **Adózott tripló-szesz** nagyban 53.25—53.50 frt, adózatlan szesz 17.—17.50 frten, azonnali szállításra.

Triest, január 19. Kivitei szesz tartályokban szállítva 11.50—12 forint, 90% hektoliterenként nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, január 19. Az üzlet jelentéktelen volt, az irányzat gyengébb. Kötöttelt: buza tavaszra 9.45 forinton, zab tavaszra 6.11—6.13 forinton, tengeri május—júniusra 5.16—5.18 forinton, rozs tavaszra 8.14—8.16 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Kötöttelt: buza tavaszra 9.43—9.45 forinton, rozs tavaszra 8.12—8.13, tengeri május-júniusra 5.15—5.17 forinton, zab tavaszra 6.11—6.12 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, január 19. Az üzlet csendesén indult, de utóbb az irányzat szilárdult. A déli tőzsde szilárd volt és különösen Alpesi bánya emelkedett. A londoni kamatláb-leszállítás kedvezően hatott.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 360.12—360.75, Anglo-bank 154.—, Unionbank 297.—, Osztrák-magyar államvasut 362.25—362.75, Déli vasut 66.12—66.75, Tramway 565.50—566, Török dohány 124.—, Alpesi bánya 203.40—205.—, Prágai vasipar 987—988.—, Fegyvergyár —, Osztrák koronajáradék 101.90, Török sorsjegy 57.75—58, Német márka 58.97 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészv. 360.25, Anglo-bank 154.25, Bankver. 267.75, Union-bank 297.—, Ländlerbank 238.50, Osztr.-magyar államvasut 362.25, Déli vasut 66.75, Elbevolgyi vasut 258.50, Északnyugati vasut 245.—, Török dohányrészvény 123.50, Alpesi bánya 207.50, Májusi járadék 101.45, Török sorsjegy 57.70, Német márka 58.95, Fegyvergyár 200.— forint.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4-2%-os papírjáradék 101.40, 4-2%-os ezüstjáradék 101.30, 4%-os osztrák aranyjáradék 120.—, Osztr. koronajáradék 101.30, 1860. sorsjegy 142.—, 1864. sorsjegy 194.50, Osztrák hitelsorsjegy 198.50, Osztrák hitelintézeti részvény 360.50, Angol-osztrák bank 154.50, Union-bankrészvény 295.50, Bécsi Bankverein 268.—, Osztrák Ländlerbank 238.50, Osztrák-magyar bank 938.—, Osztrák-magyar államvasut 362.25, Déli vasut részvény 66.—, Elbevolgyi vasut 259.—, Dunagőzhajózási részvény 456.—, Alpesi bányarészvény 208.60, Dohányrészyény 123.25, 20 frankos 9.55, Császári kir. verarany 5.71—, Londoni váltóár 120.50, Német bankváltó 58.95, Tramway 566.— — Az irányzat szilárd.

Bécs, január 19. A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 360.50, Anglo-bank 154.25, Bankverein 267.50, Union-bank 296.50, Ländlerbank 239.25, Osztrák-magyar államvasut 362.50, Déli vasut 66.—, Elbevolgyi vasut 259.—, Észak-nyugati vasut 255.—, Török dohányrészvény 123.50, Alpesi bánya 209.—, Májusi járadék 101.40, Török sorsjegy 58.10, Német márka 59.—, Német márka ultimóra 58.68 forinton.

Frankfurt, január 19. (Zárlat.) 4-2%-os papír-járadék —, 4-2%-os ezüst-járadék 101.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.50, 4%-os magyar aranyjáradék 100.40, Magyar koronajáradék 98.10, osztrák hitelintézeti részvény 225.80, Osztrák-magyar bank 157.40, osztrák-magyar államvasut 154.10, déli vasut 30.50, bécsi váltóár 169.42, londoni váltóár 204.10, párisi váltóár 870.50, bécsi Bankverein 135.50, villamos részvény 161.—, 3%-os magyar arany-kölcsön 86.40, Észak-nyugati vasut 121.—, Elbevolgyi vasut —.—, Alpesi bánya 206.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 19. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 226.—, Osztrák-magyar államvasut 154.20, Déli vasut 30.40, Alpesi bányarészvény —.—, Bécsi Bankverein —.—, 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Az irányzat szilárd.

VIZÁLLAS.

— Január 19. én. —

Folyó	Víznyomás	Vízállás	Áradás	Folyó	Víznyomás	Vízállás	Áradás
		centiméter	centiméter			centiméter	centiméter
Donau	Schärding	+110	>>	Tisza	M. Szék	+030	>>
	Passau	+347	>>		Tisza-Újfal	+038	>>
	Bécs	+052	>>		V-Namony	+071	>>
	Pozsony	+271	>>		Csap	+032	>>
	Komárom	+230	>>		Tokaj	+161	>>
	Budapest	+189	>>		Szolnok	+135	>>
	Ercsi	—	>>		Csongrád	+085	>>
	Pécs	+065	>>		Szeged	+096	>>
	Mohács	+116	>>		Titell	+140	>>
	Ujvidék	+109	>>		Deés	+012	>>
	Zimony	+148	>>		Szatmár	+078	>>
	Pancsova	+300	>>		Lebence	+040	>>
	Báza	+117	>>		Lebence	+032	>>
	Orsova	+122	>>		Ungvár	+037	>>
	Holnau	+103	>>		Bárta	+045	>>
	Zsófia	+116	>>		Budapest	+290	>>
	Szered	+074	>>		Sajó	+152	>>
	Kreuzvár	—	>>		H. Németh	+082	>>
	Sárvár	+028	>>		B. Újfal	+003	>>
	Győr	+216	>>		Causca	+009	>>
	Zákány	+021	>>		Nagyvárad	+005	>>
	Eszék	+097	>>		F. Kőrös	+027	>>
	M. Szerdah.	+008	>>		Borjony	+024	>>
	Zágráb	+030	>>		Békes	+036	>>
	Szék	+162	>>		H. Kőr.	+034	>>
	Mikrovia	+201	>>		Gy. Fehérv.	+008	>>
	Károlyvá.	+058	>>		Arad	+144	>>
	Nóvi	+000	>>		Makó	+019	>>
	Kisvá.	+044	>>		K. Keletly	+018	>>
	Dobaj	+096	>>		Temesvár	+032	>>
	Zvonik	+003	>>		H. Bécske	+000	>>

Islet magyarazata: > = Jogerés; + = Ofeletti; — = J alól; < = áradó; > = apadó; ? = kötséges.

Megjegyzések: Hélyenkint kevés csapadék volt, maximum Pécsen 10 mm.

A Duna felső szakaszán Passau és Linnél már apadó állott be; Steinlő Orsováig árad a Dunna.

A Tisza felső szakaszán Tekoházig és T. Fűredtől Szegedig árad, Titeinéi culimál, a többi helyeken apad.

A Dráva apadó jellegű, Keszénél jelentéktelen áradás mutatkozott.

A Száva Gerkfeld és Zágrábnál árad, egybeült apadó. Jégzáras csak Szolnokon és a Hernádon van.

Helyenkint áll a jég a Maroson.

TETEMRE-HIVÁS.

Bűnügyi regény.

Irta: A. K. GREEN.

— Itt, épen ezen a helyen gyilkolták meg — szolt a detektiv és kezét egy posztóval bevont asztalra tette, mely az előtte álló székekkel a szoba közepén állott. — Láthatja, hogy a bűntény helye épen szemben van az asztal az ajtóval, — folytatta, odalépve az ajtóhoz és egy szűk folyosó előtt állott meg, mely egy mögötte fekvő szobába vezetett. — A meggyilkoltat székében ülve találták, a folyosónak háttal; ezen az ajtón kellett tehát jönnie a gyilkosnak, hogy megtehesse a lövést, és körülbelül itt állhatott. — Ezzel Gryce a szőnyegen rámutatott egy bizonyos helyre, mely az előbbtől talán egy lábnyira volt.

— De — vetettem közbe. — Nincs itt semmiféle de — szakított félbe — én az egész helyzetet a legpontosabban megvizsgáltam. Erről a tárgyról nem nyilatkozott tovább, gyorsan megfordult és áthaladt a folyosón. — Itt állanak a boros üvegek, itt a ruhászekrény és ott a mosdóasztal a hozzávalókkal — magyarázta nekem a megfelelő kézmozdulatokkal. — Ez Leavenworth hálószobája, fejezte be, mikor a szoba teljes pompájában feltáruult előttünk.

— Az ágyhoz léptünk. A nehéz függönyöket, melyek az ágyat borították, Gryce félrevonta és a vánkoston egy hideg, nyugodt arc pihent, mely annyira nem volt megváltozva, hogy a csodálkozás hangját nem voltam képes elnyomni.

— Halála annyira hirtelen állott be, hogy vonásai meg sem változhattak — világosított fel kísérőm és felemelte a halott fejét, melyen a seb tátongott. — Az ilyen lyuk úgy átröpíti az embert a másvilágba, hogy ideje sincs tudomást venni a dologról. Az orvos majd bebizonyítja önnek, hogy az öngyilkosság ebben az esetben teljesen ki van zárva.

Rémülten hökkentem vissza. Ekkor egy ajtót vettem észre, mely velem szemben a nagy, fedett folyosóra vezetett. A kis folyosót kivéve, amelyen áthaladtunk, ez lehetett az egyetlen kijárat a könyvtárból.

— Hát ha a gyilkos ezt az ajtót használta? — gondoltam magamban.

Gryce minden bizonyítással észrevette a pillantásomat, bár ő tekintetét egy karos-

gyertyatartóra függesztette. Sietett néma kérdésemre megfelelni: Azt az ajtót belülről zárva találták. Kérdés, hogy azon a tettes behatolhatott-e?

— Ön mire gyanakszik? — kérdeztem suttogva.

Minden figyelmet, látszólag, gyűrűjére fordítva, felelte: Mindenkire és senkire. Az én dolgom különben is nem az, hogy gyanakodjam, hanem hogy a tettest kézrekerítsem. Ezek után a függőnyt leeresztette és velem együtt kiment a szobából.

Nem tudtam ellentálni, hogy a vizsgálaton, mely a coroner* vezetése alatt épen folyamatban volt, részt ne vegyek, megkértem hát Grycet, értesítse a hölgyeket, hogy a távollévő Veeley ur helyett eljöttem és hogy e szomorú ügyben minden lehető támogatásomra számíthatnak.

Erre a földszinti lakosztályba mentem és helyet foglaltam a már összegyűlt esküdtek között.

II. A vizsgálatot megindítják.

A környezet, amelyben a vizsgálat megtartandó volt, éles ellentétéinél fogva, nagyon különös benyomást tett a szemlélőre. A palotaszzerű építkezés, a hercegi berendezés, a telek, melyek a tegnapi derült bekéjére emlékeztettek, így például, a nyitott zongora, a csinos női legyezővel, a kottaállványra erősített hangjegyek, épen oly mértékben bilincseltek le a szememet, mint az a rideg látvány, melyet ma szemlélhettem, mikor a türelmetlen, összeverődött tömeg körültem tolongott.

Különösen érdekelt egy életnagyságu fénykép is, mely velem szemben, a falon függött. Bájos festmény volt, melyen poetikus lehel-t ömlött végig. Fiatal, aranyos fürtű, kékszemű szépséget ábrázolt a kép, az első császárság festői öltözékében. Erdei ösvényen áll a nő, fejét kecsesen hátrafordítva, mintha követné valaki. Hamiskás szemével, friss gyermekajkával, mintha csak meglevenednék előttem. Csak mély kivágásu empire-ruhája és a homlokába csüggő rövid fürtök gátoltak meg abban, hogy e mesterművet a ház egyik urnője jól talált arcképének ne tartsam.

E kedves leányalokról tekintetem a coroner komoly, okos és figyelő arcára siklott.

* Hivatások, ki esküdtek hozzájárulásával megvizsgálja a hirtelen haláleset okát.

ugyszintén az esküdtek csoportjára, a ház remegő eselédre, kik egy sarokban bujtak össze, végre pedig egy sápadt arcú, kopott külsejű reporterre, ki egy kis asztal mellett ült és gépies gyorsasággal csinálta jegyzetét. Hammond coroner-t már régóta ismerem. Rendkívül éleseszű hivatalnoknak ismerlek, ki nagy ügyességgel, lelkiismeretességgel és tapintattal töltötte be hivatalát.

Ami az esküdteket illeti, nagyjában az ilyen alkalomkor szokásos jelleget viselték magukon.

Csak egy, amint a véletlen akarta, hozták össze őket. Értelmes kereskedőknek látszottak, kiket ez a gyilkosság felbőszített és akik teljesíteni akarták polgári jogukat. Közülük csak egyetlenegy volt, akit a vizsgálatigazán érdekelni látszott.

Első tanúnak az orvost hívtuk fel, akit az elhunyt családja hivatott. Főképpen a sebről nyilatkozott, mely a meggyilkolt fején volt látható. A halottal a második emeleten, az első szobában, ágyban fekvé találta, ahová, úgy látszik, halála után néhány órával, a szomszédos szobából hozták át. A fej hátsó részén levő seb volt az egyetlen, melyet a testen talált. Az orvos kivette volt a golyót és most átadta az esküdteknek. Lenn, a koponya-fedél alatt nyomult be az agyba és rögtönös halált okozva, a medulla oblongata-t találta. A koponyán levő nyílás természete, valamint a golyó iránya is, kizárták a lehetőséget, hogy öngyilkosságról lehessen szó. Hozzájárult még az is, hogy a sebet környező haj azt a tenyt állapította meg, hogy a lövésnek három vagy négy lábnyi távolságból kellett eldördülnie. Ha mármost tekintetbe vesszük a szöveget, melyben a golyó a koponyát átfurta, nyilvánvaló volt, hogy az elhunyt a tett idején nemcsak hogy székében ült, hanem okvetlenül olyasmivel foglalkozott, hogy fejét előre hajtva kellett tartania. Ha a golyó, mint jelen esetben is, 45 fokos szög alatt hatolt volna egy egyenesen ülő ember fejébe, ugy a gyilkosnak a pisztolyt nagyon alacsonyan és rendellenesen kellett volna fognia, ha azonban az áldozat, fejét előre hajtva, irt, a gyilkos behajtott könyökkel nagyon könnyen tehetette meg a lövést a jelzett irányban.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1899. január 19-én.

Table with multiple columns listing various financial instruments, exchange rates, and market prices. Includes sections for 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Részvények', and 'Pénzmenek'.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1899. péntek, január 20-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 16. Havi bérlet 16.

Előszór:

Királyi házaselet.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Somló Sándor.

Személyek:

Bourbon Henrik, Maréchal herceg, Ramon, Belle-chasse báró, Bois-Rose, De la Croix, Nyugat-hadnagy, Carus, tiszt, Amour, apród, Carouche, Margit, Donna Diana, Gabriella, Apród.

Kézdate 7 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

577. szám. 577. szám.

Családi örömök.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Maurice Hennequin. Fordította: Göth Sándor.

Személyek:

Thibaudière, Thibaudière-né, Anette, De Terillac Adrien, De Terillac báró, De Cericourt gróf, Angéla, Theodula, Hecobis, Nikó L., Vassányi, Göth, Gál, Szarényi, Hattyai A., Grózyai.

Kézdate 7 1/2 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Előszór:

Midász király.

Operette 3 felvonásban. Írta: Ujvári Béla. Zenéjét szerezte: Barna Izó.

Személyek:

Midász Lidiakirálya, Németh J., Fehérvári, Tullagi, Delia, Ujvári, Pán, Ujvári, Zeusz, Lubinszky, Szilén, Horváth V., Lichász, kikiáltó, Raskó, Kappa roz, Solymosi E., Peafeszlella, M. Csatai, Leira, leánya, Z. Bárdi, Orateira, Vidome, Géia, hadnagy, Szán M., S. Harmath, 1-5-ik, Rózsa, 2-ik, Barna L., 4-ik, Genaday, 5-ik, Mikos E., 3-ik, Molnár.

Kézdate 7 óraker.

Színházi műsorok a 15. oldalon.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A bolond.

Énekes legenda 3 felvonásban, egy nyílt villogással. Madonyay Dezso meséjéből írta: Rákosi J. Zenéjét szerezte: Szabados B.

Személyek:

Deli Iorag, Pincó, Piroška, Fehérka, Kókli, Elak, Binger, Csankó, Dívó, Bimbó, Bimbó, A földesasszony, Elő nemesapród, Masodik, Jacsi, Csapozlegény, Szendrői, Blader Irma, Hecobis, Elter István, Kallós, Ruzsáczky, Olgy Zsuzsa, Boros E., Sziklai, Komáromi, Varga Anna, Héber Anna, Grózyai, Simon M., Keresztes A.

Kézdate fél 8 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Zárva.

Meghívó.

5 fensége Stefánia özv. trónörökösné védnöksége alatt álló

Fehér-kereszt országos felvonás.

egyesület javára 1899. január 22-én a fővárosi vígadó összes termében tartandó Előkelő álarczos bálra. Jegyek ára 2 frt. Esti póntiárul 2 frt 40 kr. Jegyek kaphatók az egyesületnél és a szokott tőzsdében.

Kávé-magazin Budapest.

KÁVÉ ÉS TEA

elváromlva és bérmentre teljesen költségmentesen házhoz szállítva, Budapestről vagy Fiuméből.

- 4 1/2 kiló Kuba kávé . . . 6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Moca kávé . . . 6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Java kávé . . . 6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Gyöngy kávé . . . 6 frt. 80 kr.
4 1/2 kiló Portorico kávé . . . 5 frt. 80 kr.
1/4 kiló Császár kev. tea 1 frt. 55 kr.
1/4 kiló Törmeléktea . . . frt. 95 kr.

egyes fajokat külön vagy vegyesen is küld

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-u 4. Telefon 61-72.

Átmeneti-raktár FIUME.

Ne vessünk! Kitűnő adomakönyvek.

Adomák a magyar népeletről. Mulassunk és nevéssünk, óvszer rossz kedv és unalmas idők ellen csendes magányosok és vidám társaságok számára. Kiadta Vihogó Aladár. Ára 50 kr.
Abczug! A kabai asszony kulacsából kicsurgott adomacsöppek. Tenyerével felfogta és lepíngallatta Gácsér Pista. Ára 1 frt.

Baczur Gazsi. Jogászhumor. Adomák és jellemző vonások a jurátus, patvarista, a jogász- és ügyvédbojtár életéből. 80 kr. helyett most 40 kr.
Csukássy J.: A magyar klérus adomákban. 2 frt helyett most 1 frt.
Jókai Mór: Jocus és Homus. Ára 1 frt.

Megrendelhetők

az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatalában,

Budapest, József-körut 65. Az összeg előre való beküldése esetén kérünk 5 krral többet utalványozni, mely esetben bérmentesen küldetik meg a kívánt könyvet.

Csak e hó 24-ig lesznek megtehető olcsó árban ritka szép

Perzsa-szőnyegek

eladva GRAND MAGAZIN ORIENTAL feloszlása miatt József-tér 8. sz. 10 frttől feljebb. 10 frttől feljebb.

Sel- és külföldi híres gyártmányu zongorák, pianinók és harmóniumok legdusabb választékban a Zenepalotában



STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE

cs. és kir. udvari szállítók. Zongora-termék Kossuth Lajos-utca 22. szám a. (Károly-körut sarkán). Zenepalota.

Nagy kölcsönző intézet. Zongorahangolási és karbantartási évi bérletek a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 frt. Javítások pontosan teljesíttetnek.

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kiindulóhelyül és így egy nagy esztendő-gyár kényszerítve lán egész készletét a munkásoknak nagyon csokély megtérítése ellenében eladni. En vagyok felhatalmazva ezen megbízás keresztülvitelére. Ennek fogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt 6.60 megtérítése ellenében, és pedig: 6 db legfinomabb asztali kész, valódi angol pengével, 6 db amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet, 6 db amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet, 12 db amerikai szabadalmazott ezüst-kávéskanalat, 1 db amerikai szabadalmazott ezüst-levesmérőt, 1 db amerikai szabadalmazott ezüst-tejmérőt, 2 db amerikai szabadalmazott ezüst-tőzske-helyet, 6 db angol Victoria-algálcazt, 2 db fejtűtést keltő asztali gyertyatartót, 1 téaszűrő! 1 db legfinomabb ezükhintőt.

44 db összesen csak frt 6.60. A fenti összes 44 tárgy azelőtt 40 forintba került és most csak frt 6.60. minimális áron kaphatók. Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehértéz, mely az ezüst-szint 25 évig megtartja, amiért jótállás vállaljuk. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédélgesen napul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszatéríteni; és senki se mulassza el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen díszgyártmányt meg

menyezze és alkalmi ajándékat minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S Hauptagentur d. vereinigten amer. Patent-Nilber-waarenfabriken.

Wien, II., Rembrandtstrasse 19/0 Telephon Nr. 7114.

Szállítás a vidékre utánvétellel vagy az összeg előleges be

küldésével. Tisztító porhoz 10 krajczár. Csak a mellékelt vágjeggyel valódi (egészségtérítés).

Küldeményt megkapom s meg vagyok elégedve. Kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krajczár. Kolozsvár. Bárd-Bánfyné.

A küldeményt megkapom s azzal meg vagyok elégedve, Lásd, 1898. szept. 1. O. Orotok-Gudenus grófné.

A készlet legnagyobbat megelőződel kaplam; kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7. Dr. Falkner Alajos, cs. és kir. katona orvos.

Igazgatói, cégvezetői

irodafőnöki állást

keres nagyobb vállalatnál kereskedelmileg művelt egyén, kinek ily minőségben hosszabb gyakorlata van. Ajánlat „K. B. S.” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

STANDARD életbiztosító-társaság Edinburghban (Angolhon).

A lapítottatott 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, V., Fürdő-utca 4.

Table with 2 columns: Item, Amount. Evi bevétel: 27,500,000. Kiutalt nyereményrészek: 150,000,000. Vagyon: 220,000,000. Halálesetek folytán kifizetve: 450,000,000.

A Standarda kötvényeinek nevezetesebb előnyei: Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világhátvények. Kötvények érvényben tartása díjlesztések elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Uj Nemzeti Színház	Vigadó Színház	Népszínház	Magyar Színház	Vár Színház
Szombat	Királyi házaselet	Walkür	Godard és Bodard	Midász király	A Gyurkovics-lányok	Francillon
Vasárnap d. u.	Kégytelen házasság Misantrop	—	Családi örökök Godard és Bodard	A falu rossza	A bolond	—
Este	Királyi házaselet	Bohémek	—	Midász király	A Gyurkovics-lányok	—

Nagy árleszállítás !!

Cassanova Jakab
emlékiratai és kalandjai.

A világhírű mű teljes kiadása 22 kötetben.

Ára 17.60 helyett most csak 9 frt.

Megrendelhető:
az „Országos Hírlap“ kiadóhivatalában
Budapest, VIII., József-körút 65.

Orvosi rendelő-intézet

Idült (chronikus) betegségekben szenvedők számára
Budapest V., Váci-körút 18. sz. a.

Évek hosszú során át ki lett próbálva s páratlan gyógyhatásának bizonyult

Dr. Kovács I.

egy. orvost.

hämopatiai gyógymódja, melyivel kizárólagosan a vér útján gyökeresen kigyógyít **asthmát, nőbajokat, sápkórságot, szív- és gyomorbántalmakat, küszvényt** — még a legsúlyosabb formát is — súlyos

idegbajokat

(migrain, álmatlanság, szédülés hysteria és neurasthenia, kezeldő agylágyulás és elmezavar, agygerincbántalom)

makacs-, vér- és bőrbetegségeket.

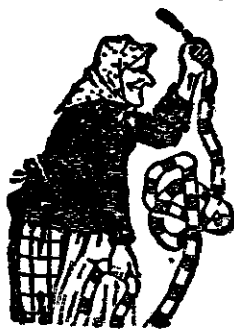
Egyetlen és legbiztosab védelem **szélhűlés, kezdődő vakság és elmezavar ellen.** A díjazás mérsékelt.

Rendelés naponta 9—11g és 1/2—6g.

Meghívásra betegek látogat.

Millió embernek

a Schneider-féle
Pátrány-tokocskák (Galandós elhajtó)
adták vissza teljes egészükkel



Pántlika-giliszta

fejestől pátrány-tokocskák által fájdalom nélkül, a leg-rövidebb idő (6perc) alatt te esen elhajtatik. Ekkor még gyogy szer nemcsak a galandórs, hanem gyomor-bajban szenvedőket is biztosan meggyógyítja.

(Védőleg.)
A pátrány-tokocskák nem ártanak ha a fereg nincs is jelen. Rendelés az életor megjelölendő.
Számtalan elismert és halálra ítélt korat.
Egy csomag doboz használattal utasítással a bel- és külső részre postal úttal... **4.00 frt**
a pénz előleges beküldésével... **3.80 frt**
Egy őr valódi kapható

Schneider József gyógyszerésznél
R. csicza. Pó-utca 11. (Bélmagyarország.)

Nekünk bemutatott ez a munka megbízható hitel s köszönhetetlenségét ezen negyedszázad óta fennálló rendelőlátásunk legmeglehetőbben ajánlhatók.

ITKOS BETEGSÉGEKET,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőzés utchajait, az elvezetőit forró, magbőrlésnek, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél terheltet, bármennyire idősek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főkezoje és bürjefegysegek gyógyít uj gyogyos szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan.

Dr. GARAI ANTAL

orvos-, sebész-, szemész- és szülész-tudor v. cs. kir. oszt.-főorvos
Budapest, Belváros, IV. ker., Kigyó-utca 1. szám II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyogy-szeresekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető:

NÉPSZERŰ UTMUTATÓ.

Már a 12-ik kiadásban megjelent) a neml betegségek és ezek észterti gyogykezelesébezz című könyv, volt ára 2 frt50 kr., most csak 1.00 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt be-küldése mellett bürjenteve, vagy 90 kr utánvét mellett.
A k. nyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A neml élet ébredése. III. Az önfertőzöttes s az ajjeli magömlések IV. Hugy-sótka (drpper) és hugycsőszűkületek V. A bujakór (siphilis), VI. A fehérfolyás. VII. Elgyengült ferherő. VIII. Női magtalanság. X. Az ivarszervek egbe-egyelesének főtényezője a prostituzió.

A Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület

LIX. évi

RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1899. évi február hó 5-én d. e. 10 órakor

fogja Budapesten, Pest vármegye székháza dísztermében (IV. ker., Granátos-utca) megtartani,

Tárgysorozat:

1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak az 1898-ik évi üzlet eredményéről.
2. Határozathozatal a mérleg és tiszta jövedelem iránt.
3. Egyéb igazgatósági előterjesztések.
4. A választmány husz tagjának megválasztása (alapszabályok 41. §-a.)

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által, szavazati jogát, kinek részvénye 1898. december 31-éig aevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délután 5 órájáig az egyesület főpénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.

Budapest, 1899. január 18-án.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizalendők készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czárszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levélgjegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

LEVELEZÉS.

Két intelligens fiatal leány levelezni óhajtana szellemes fiatal urakkal. Levelek „Szöke” és „Barna” alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 2607—1

Fiatalt, intelligens uramat, egy jól sáskozó intelligens urnó ismeretséget keres. Leveleket továbbít a kiadóhivatal csakis „jó sáskozó” jellege alatt. 2609—1

Franka. A kérdéses dolog teljesen rendben van, jöhetsz tehát bármikor. Egyedül vagyok. Tegnap vártam üzenetet, vagy pár sort, semmi hír rólad, mi az? Most megint sokat szaladgálok. Tehát jöjj melőbb és csókolja kezdetét. 7434—1

Rózsa. Utazásom megint bizonytalan. Itt oly dolgok történnek, hogy nem tudhatom mehetek-e, vagy nem. Képzelted, mennyire szeretnék, de ha oly nehezen megy, mit tegyek. Remélem azonban, hogy mégis sikerülni fog és csókol az édes és boldog viszontlátásig imádód. 7430—1

Szókém. Hogy vagy, kis fiam? Miért nem írsz? Azt tudod, ugy-e, hogy már én jól érzem magam. Jaj, olyan beteg voltam, egy féltem, hogy meghalok. Sajnáttal volna? Irj sokat a szerda estéről is és csókol szerető Barnád. 7432—1

Sárkány. A viszontlátás boldog perczétől még mindig áthatva értesítlek, hogy szombaton délután értek meg. Remek terveim vannak, mely által sokat együtt lehetünk. Hogy melatsz, aranyos? Bár már itt lenne az a percz, mikor ismét láthatnám legdrágább életet. Ólél és csókol Csa. 7426—1

Két ördög két boszorkánnyal óhajt megismerkedni. Nővérek előnyben részesíthetnek, mivel a két ördög két livér. Ajánlkozók iramuk „Két ördög” jellege alatt a kiadóhivatalba. 7418—1

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a választbélyeg mellékelev van. A kiadóhivatalt. 1994—1

HÁZASSÁG.

Egy 20 éves, magas barna zsidónő, ki 5000 forint készpénzzel rendelkezik, óhajtana lehetőleg egy keresztény szöke magas természetű póttartalekos tiszttel, házasság czéljából ismeretséget kötni. Csakis komoly levelekre reagál. Ajánlatot a kiadóba „Gyöngyike” jellegre ker. 7436—2

Fiatalt vidéki orvost, egy nagyobb város főbolydájának alorvosa ismeretség hiányában ezúton szeretne megismerkedni házasság czéljából, egy kiválóan intelligens, csinos fiatal leánnyal, ki a házvezetés minden ágában kellő jártassággal bír. Megfelelő hozományt megkíván. Csakis komoly és teljes névvel ellátott leveleket ker a kiadóhivatalba „Dr.” jellege alatt. 7358—2

Őnálló gyógyszerész, ismeretség hiányában, ez úton szeretne megismerkedni egy csinos, házasság nevelt fiatal katolikus leánnyal, házasság czéljából. Megfelelő hozományra reflektál. Leveleket „Siker” jellege alatt továbbít a kiadóhivatal. 7300—2

ÁLLAST KERES.

Házvezetőnői állást keres helyben vagy vidéken jó családból való izraelita árvalány, ki 8 évig mint anyahelyettes egy háznál volt alkalmazva. Minden tekintetben megbízható, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, a gyermekeket nagyon szereti. Gazdaságban, baromfityésztésben jártas. Czim a kiadóhivatalban. 7260—3

Gazdasszonyi állást keres egy intelligens özvegy nő, ki a házvezetésben és varrásban jártas és a gyermekeket igen szereti. Szerény igényű. Czime a kiadóhivatalban. 7262—3

Zanóúrl ajánlkozok könyvkereskedésbe vagy papírkereskedésbe intelligens családból származó nő. Csakis tisztességes bánásmódra reflektál. Czime a kiadóhivatalban. 7406—3

Kauczióképes leány elszámolásra keres csemege- vagy fűszerüzletet. Esetleg alkalmazási bármily tisztességes üzletben mint feliró vagy elárúsonőnek. Szíves megkereséseket ker „Kauczióképes” jellege alatt a kiadóhivatalba. 7148—3

Heti- vagy időszaki laphoz szerkesztőül, vagy munkatársul ajánlkozok kitűnő szakember. Esetleg azok expediciáját is elvállalja. Ajánlatok a kiadóba „Heti lap” czimen kéretnek. 6792—3

ÁLLAST KAPHAT.

Vagyon szereszei a „Kereskedelmi Vegyészeti” című mű birtokában, melynek utmutatásai alapján tőkebefektetés és előképzottség nélkül bárki 2—3000 forintot, sőt többet is kérésre érte. A művet mai naptól — míg a csekély készlet tart — leszállított áron 1 fti 20 kr-ért ajánlva küldi meg a „Kereskedelmi Vegyészeti” könyvkiadóvállalata Újpest, István-ut 2. sz. 2541—4

OKTATÁS.

Intelligens hölgy tanít szintén intelligens hölgyet zongorázni a francia nyelv oktatás ellenében. Czim a kiadóban. 2376—5

Zongoraművész zongorórákat ad. Csak néhány órával rendelkezik még. Egy óra 50 kr. Czim a kiadóhivatalban. 7424—5

BIRTOK-ELADÁS.

Egy 1500 kat. holdnyi kiterjedésű horvátországi birtok, mely túlnyomó részben jöminőségi, vágható erdőből, gazdasági épületekkel, elegáns lakházzal és vízi malommal ellátott jól jövedelmező mezőgazdasági földbirtokból áll és a melyen gőzfűrés és erdei pálya is van, jutányosan eladandó. Bővebb értesítés a kiadóhivatal útján csak direkt vevőknek adatik. 2559—6

Pestmegyében, Kis-Kun felsőjárásban 12 magyar hold fajtszta immunis szőlőm, 80 magyar hold birtokom, elegáns uri házzal, eladó, budapesti házért is becsereíthető. Ajánlatot „Megyei birtok” jellege alatt kérek a kiadóhivatalba. 2601—6

Nyírségben eladó 290 és 361 holdas jöminőségi földbirtok. Szőlőtelepítésre kiválóan alkalmas. Megkeresések „Nyírség” czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 7091—6

Álföldi birtokomat szeretném elcsereílni egy budapesti házért, melyhez egy pár ezer fti készpénzt is adok. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Birtokos” jellege alatt. 7226—6

HÁZ- ÉS TELEK-ELDÁS.

Házat szeretnék venni Esztergom városában, lehetőleg a Simor-utczában, a kis Duuához közel, vagy a sziget körül. Körülményesen irt ajánlatok „Nyugdíjas kapitány” jellege alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 7410—7

Egy új ház a VI. kerületben, magasan épült, szabad kézből családi viszonyok miatt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 7002—7

Újpesten, a község legszebb helyén két sarok és egy közép telek eladó, igen olcsó árt. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Olcsó telek” jellege alatt. 7208—7

ELADÁS.

Butor, jó, szolid kivitelben előnyös részletfizetésre, Mátyásföldi kárpitos- és asztalosbutor egység. (Óraktárban VII., Erzsébet-körút 23. sz. Árjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve. 7013—8

Egy új ruccanykocsi nagyon olcsó áron eladó, minden üzemlethez használható. Czim a kiadóhivatalban. 7042—3

Egy jókarban levő féderes díván eladó. Ára 9 fti. Majdnem új. Czim a kiadóhivatalban. 7422—8

VÉTEL.

Jókarban levő elegáns függőlámpa kerestetik megvételre. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek. „Függőlámpa” jellege alatt. 7368—9

Házat szeretnék építtetni elhasznált anyagból Budapesthez közel. Akinék van megfelelő anyaga, az jeteztesse e lapban a kishirdetések közt „Elhasznált” jellege alatt. 7422—9

KIADÓ SZOBÁK.

Kis szoba, különbejáratú, a Teréz-köruton, az kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 7380—10

KÜLÖNFÉLE.

Kökögesnél, roketségnél vegyen 30 kr-ért Réthya Péter Pemetés-czukorkát. 1537—13

Kisassági lakás kerestetik a körutak valamelyikén, mely 5—6 szobából és hozzátartozó mellékhelyiségekből és lehetőleg 2 előszobából álljon. A lakás az I. emeleten legyen. Részletes ajánlatok a kiadóba kéretnek „Földbirtokos” czimen. 2671—13

Tisztességes nő hónapos ágyat kaphat tisztességes házas társnál. Czim a kiadóhivatalban. 7414—18

ÉN Csillag Anna



az én 185 cm. óriási hosszú Loreley-hajammal, amelyet én az általam feltalált kenőcs 14 havi használata folytán nyertem s a mely a leghírnevesebb orvosi szaktekintélyek által, mint az egyedüli eszköz van elismerve a haj ki nem hullása, a haj megnövesének előmozdítása és a hajhagymák megerősödése sere; ez az uraknál teljes és erős szakállnövesztésközöl s már rövid használat után ugy a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teljességet kölcsönöz és megóvja ezeket a korai szürkületől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1., 2., 3., 5.— fti. Postai szétküldés naponta a világ minden részébe a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett a gyári raktárból

Csillag Anna

Bécs, I., Seilergasse 7. sz.